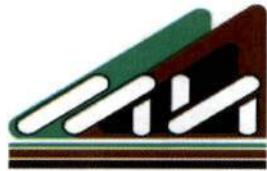

Финансов отчет

Мини Марица-Изток ЕАД

31 декември 2018 г.

Мини Марица Изток ЕАД
Финансов отчет
31 декември 2018 г.

1

Отчет за финансовото състояние
Към 31 декември 2018 г.

	Бележки	31 декември '2018 '000 лв.	31 декември '2017 * '000 лв.
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Нематериални активи	5	1,183	941
Имоти, машини и съоръжения	6	851,205	823,753
Финансови активи по справедлива стойност	7	1,530	147
Вземания от свързани лица	8,33,9	41,890	75,441
Нетекущи активи		895,808	900,282
Текущи активи			
Материални запаси	9	127,155	106,926
Търговски и други вземания	10	11,466	39,669
Вземания от свързани лица	11,33,9	128,570	92,223
Пари и парични еквиваленти	12	41,303	21,790
Текущи активи		308,494	260,608
ОБЩО АКТИВИ		1,204,302	1,160,890

Дата на съставяне: 22.03.2019 г.

* Дружеството прилага първоначално МСФО 9 и МСФО 15 на 1 януари 2018 г. В съответствие с избраните методи за преминаване, сравнителната информация не е преизчислена.

Годишният финанс отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 27.03.2019 г.

Гергана Стоянова
Съставител

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Андон Андонов
Изпълнителен директор

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Одиторско дружество:
Ейч Ел Би България ООД

Поясненията към финансния отчет от стр. 8 до стр. 77 представляват неразделна част от него.

Отчет за финансовото състояние (продължение)
Към 31 декември 2018 г.

	Бележки	31 декември '2018 '000 лв.	31 декември '2017 * '000 лв.
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
Собствен капитал			
Акционерен капитал	13.1	121,125	121,125
Законови резерви	13.2	171,460	171,460
Резерв от преоценка на планове с дефинирани доходи	13.2	(34,184)	(32,693)
Преоценъчен резерв на нефинансови активи	13.2	559,304	555,374
Резерв на финансови активи по справедлива стойност	13.2	1,245	-
Неразпределена печалба		23,449	21,202
Общо собствен капитал		842,399	836,468
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Задължения по заеми	14	29,334	1,168
Пенсионни задължения към персонала	15	76,774	73,134
Провизии	16	95,998	99,023
Отсрочени финансирации	17	31,365	22,879
Отсрочени данъчни пасиви	18	17,974	20,401
Нетекущи пасиви		251,445	216,605
Текущи пасиви			
Отсрочени финансирации	17	2,204	2,297
Търговски и други задължения	19	32,264	23,148
Задължения към свързани лица	20,33.9	22,683	41,200
Задължения по заеми	21	8,430	-
Пенсионни и други задължения към персонала	15	42,859	38,447
Задължения за данък върху дохода		1,098	1,596
Провизии	16	920	1,129
Текущи пасиви		110,458	107,817
Общо пасиви		361,903	324,422
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
		1,204,302	1,160,890

Дата на съставяне: 22.03.2019 г.

* Дружеството прилага първоначално МСФО 9 и МСФО 15 на 1 януари 2018 г. В съответствие с избраните методи за преминаване, сравнителната информация не е преизчислена.

Годишният финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 27.03.2019 г.

Гергана Стоянова
Съставител

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Андон Андонов
Изпълнителен директор

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Одиторско дружество
Ейч Ел Би България ООД

Поясненията към финансовия отчет от стр. 8 до стр. 77 представляват неразделна част от него.

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД Ltd.

Управител: Регистрир Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Отчет за печалбата или загубата
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

	Бележки	2018 г. '000 лв.	2017 г.* '000 лв.
Приходи по договори с клиенти	22	521,419	556,840
Други доходи	23	11,534	11,705
Общо:		532,953	568,545
Разходи за материали	24	(144,089)	(144,478)
Разходи за външни услуги	25	(44,974)	(52,029)
Разходи за амортизация и ефект преоценка/обезценка	26	(88,655)	(89,580)
Разходи за персонала	27	(271,787)	(254,132)
Разходи за/и възстановяване на провизии	16	2,847	(4,211)
Начислена/възстановена обезценка на финансови активи	28	2,190	-
Други разходи	29	(21,387)	(21,295)
Отчетна стойност на продадени активи	30	(3,639)	(2,586)
Промени в салдата на продукция, незавършено производство и разходи за бъдещи периоди		34,004	5,527
Коректив за разходи за придобиване на имоти, машини, съоръжения и оборудване		5,839	4,047
Оперативна печалба		3,302	9,808
Финансови приходи	31	573	835
Финансови разходи	31	(2,192)	(3,738)
Печалба преди данъци		1,683	6,905
(Разход)/ Приход за данък върху доходите	32	(259)	(1,299)
Печалба за годината		1,424	5,606

Дата на съставяне: 22.03.2019 г.

* Дружеството прилага първоначално МСФО 9 и МСФО 15 на 1 януари 2018 г. В съответствие с избрани методи за преминаване, сравнителната информация не е преизчислена.

Годишният финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 27.03. 2019 г.

Гергана Стоянова
Съставител

Андон Андонов
Изпълнителен директор

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Одиторско дружество:
Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет,
върху който сме издали одиторски
доклад с дата:

27.03.2019

„Ейч Ел Би България“ ООД
H&B Bulgaria Ltd.

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Поясненията към финансния отчет от стр. 8 до стр. 77 представляват неразделна част от него.

Мини Марица Изток ЕАД
Финансов отчет
31 декември 2018 г.

4

Отчет за всеобхватния доход
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

	Бележки	2018 г. '000 лв.	2017 г.* '000 лв.
Печалба за годината		1,424	5,606
Друг всеобхватен доход			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата			
Промяна в справедливата стойност на капиталови инструменти	13.2	(193)	-
Данък върху дохода, отнасящ се до компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата		19	-
Промяна в справедлива стойност на капиталови инструменти, нетно от данъци		(174)	-
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	13.2	(1,657)	(6,884)
Данък върху дохода, отнасящ се до компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата		166	688
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи, нетно от данъци		(1,491)	(6,196)
Преоценка на нефинансови активи	13.2	32,963	-
Обезценка на нефинансови активи		(15,026)	-
Данък върху дохода, отнасящ се до компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата		(1,794)	-
Преоценка / обезценка на нефинансови активи, нетно от данъци		16,143	-
Друг всеобхватен доход нетно		14,478	(6,196)
Общ всеобхватен доход		15,902	(590)

Дата на съставяне: 22.03.2019 г.

* Дружеството прилага първоначално МСФО 9 и МСФО 15 на 1 януари 2018 г. В съответствие с избрани методи за преминаване, сравнителната информация не е преизчислена.

Годишният финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 27.03. 2019 г.

Гергана Стоянова
Съставител

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Андон Андонов
Изпълнителен директор

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Одиторско дружество:
Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет,
върху който сме издали одиторски
доклад с дата:

27. 03. 2019

„Ейч Ел Би България“ ООД
H&B Bulgaria Ltd.

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Поясненията към финансовия отчет от стр. 8 до стр. 77 представляват неразделна част от него.

Мини Марица Изток ЕАД
Финансов отчет
31 декември 2018 г.

5

Отчет за промените в собствения капитал

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

Всички суми са представени в '000 лв.

Сaldo към 1 януари 2018 г.

Корекция от първоначално прилагане на МСФО 9

Сaldo към 1 януари 2018 г., след промени

Дивиденти

Сделки със собствениците

Печалба за периода

Друг всеобхватен доход за периода

Общ всеобхватен доход за периода

Прехърляне на преоценъчен резерв в неразпределена печалба

Сaldo към 31 декември 2018 г.

	Акционерен капитал	Законови резерви	Преоценъчен резерв на нефинансови активи	Резерв от преоценка на планове с дефинирани доходи	Резерв на финансови активи по справедлива стойност	Неразпределена печалба	Общ собствен капитал
Сaldo към 1 януари 2018 г.	121,125	171,460	555,374	(32,693)	-	21,202	836,468
Корекция от първоначално прилагане на МСФО 9	-	-	-	-	1,419	(8,587)	(7,168)
Сaldo към 1 януари 2018 г., след промени	121,125	171,460	555,374	(32,693)	1,419	12,615	829,300
Дивиденти	-	-	-	-	-	(2,803)	(2,803)
Сделки със собствениците	-	-	-	-	-	(2,803)	(2,803)
Печалба за периода	-	-	-	-	-	1,424	1,424
Друг всеобхватен доход за периода	-	-	16,143	(1,491)	(174)	-	14,478
Общ всеобхватен доход за периода	-	-	16,143	(1,491)	(174)	1,424	15,902
Прехърляне на преоценъчен резерв в неразпределена печалба	-	-	(12,213)	-	-	12,213	-
Сaldo към 31 декември 2018 г.	121,125	171,460	559,304	(34,184)	1,245	23,449	842,399

Дата на съставяне: 22.03.2019 г.

Годишният финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 27.03.2019 г.

Гергана Стоянова
Съставител

Андон Андонов
Изпълнителен директор

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Одиторско дружество:
Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет,
върху който сме издали одиторски
доклад с дата:

27. 03. 2019

„Ейч Ел Би България“ ООД
H&B Bulgaria Ltd.

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД Иван С. Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Поясненията към финансовия отчет от стр. 8 до стр. 77 представляват неразделна част от него.

Отчет за промените в собствения капитал (продължение)

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

Всички суми са представени в '000 лв.

Салдо към 1 януари 2017 г.

Дивиденти

Емисия на акции

Сделки със собствениците

Печалба за периода

Друг всеобхватен доход за периода

Общ всеобхватен доход за периода

Прехвърляне на преоценъчен резерв в неразпределена печалба

Салдо към 31 декември 2017 г.

	Акционерен капитал	Законови резерви	Преоценъчен резерв на нефинансови активи	Резерв от преоценка на планове с дефинирани доходи	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2017 г.	71,125	171,460	562,214	(26,497)	59,497	837,799
Дивиденти	-	-	-	-	(741)	(741)
Емисия на акции	50,000	-	-	-	(50,000)	-
Сделки със собствениците	50,000	-	-	-	(50,741)	(741)
Печалба за периода	-	-	-	-	5,606	5,606
Друг всеобхватен доход за периода	-	-	-	(6,196)	-	(6,196)
Общ всеобхватен доход за периода	-	-	-	(6,196)	5,606	(590)
Прехвърляне на преоценъчен резерв в неразпределена печалба	-	-	(6,840)	-	6,840	-
Салдо към 31 декември 2017 г.	121,125	171,460	555,374	(32,693)	21,202	836,468

Дата на съставяне: 22.03.2019 г.

Годишният финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 27.03. 2019 г.

Гергана Стоянова

Съставител

Андон Андонов

Изпълнителен директор

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Одиторско дружество:
Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет,
върху който сме издали одиторски
доклад с дата:

27.03.2019

„Ейч Ел Би България“ ООД
HLB Bulgaria Ltd.

Управител Регистриран с
Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД

Поясненията към финансовия отчет от стр. 8 до стр. 77 представляват неразделна част от него.

—

Мини Марица Изток ЕАД
Финансов отчет
31 декември 2018 г.

7

Отчет за паричните потоци

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

	Бележки	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
Оперативна дейност			
Парични постъпления от продажби на въглища		548,775	539,082
Парични постъпления от други продажби		18,167	25,438
Парични плащания на доставчици		(181,250)	(227,427)
Парични плащания на персонал		(265,112)	(245,300)
Платени лихви		(785)	(1,895)
Платени такси и комисионни		(192)	(182)
Изплатени концесионни такси		(18,055)	(19,778)
Платени данъци върху дохода		(3,996)	(6,628)
Други плащания, нетно		(4,349)	(3,925)
Нетен паричен поток от оперативна дейност		93,203	59,385
Инвестиционна дейност			
Придобиване на имоти, машини и съоръжения		(89,305)	(24,492)
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения		44	-
Получени дивиденти		569	826
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		(88,692)	(23,666)
Финансова дейност			
Платени дивиденти		(2,803)	(742)
Постъпления от краткосрочни заеми		1,000	12,948
Постъпления от дългосрочни заеми		36,575	1,229
Плащания по получени краткосрочни заеми	38	(1,000)	(12,948)
Плащания по получени дългосрочни заеми	38	(18,756)	(27,172)
Нетен паричен поток от финансова дейност		15,016	(26,685)
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти		19,527	9,034
Пари и парични еквиваленти в началото на годината		21,790	12,756
Ефект от очаквани кредитни загуби		(14)	-
Пари и парични еквиваленти в края на годината	12	41,303	21,790

Дата на съставяне: 22.03.2019 г.

Годишният финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 27.03. 2019 г.

Гергана Стоянова
Съставител

_____ Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД _____

Одиторско дружество
Ейч Ел Би България ООД

Поясненията към финансовия отчет от стр. 8 до стр.

Андон Андонов
Изпълнителен директор

_____ Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД _____

Финансов отчет,
върху който сме издали одиторски
доклад с дата:

27. 03. 2019

„Ейч Ел Би България“ ООД
EYH Bulgaria Ltd.

Заличено по чл. 2 от ЗЗЛД _____

Пояснения към финансовия отчет

1. Корпоративна информация

Мини Марица-изток ЕАД („Дружеството“) е основано като еднолично акционерно дружество, собственик на което е Министерството енергетиката на Република България.

С протокол № РД-21-305/18.09.2008 г. на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма е взето решение за прехвърляне на всички акции от капитала на Дружеството в Български Енергиен Холдинг ЕАД в следствие, на което 6,500,000 броя поименни акции с номинална стойност 10 лв., представляващи 100% от капитала на Мини Марица-изток ЕАД са джирорсани на Български Енергиен Холдинг ЕАД и прехвърлянето е отразено в книгата на акционерите.

Основната дейност на Дружеството е добив и продажба на въглища.

Дружеството е регистрирано в Регистър Булстат и Търговски регистър към Агенцията по вписване с ЕИК 833 017 552.

Мини Марица-изток ЕАД е член-основател на Европейската асоциация за въглища и лигнитни въглища EURACOAL от 2002 година, като Изпълнителният директор на Мини Марица-изток ЕАД е член на Изпълнителния комитет на EURACOAL.

Вътрешно-структурни единици в Дружеството са следните клонове:

Рудник Трояново – 1, Рудник Трояново – Север и Рудник Трояново – 3, като трите клона експлоатират три открити рудника за добив на лигнитни въглища.

Основни потребители на продукцията на Дружеството са намирапците се в района на находищата четири топлоелектрически централи и брикетна фабрика.

Съгласно Решение № 655 от 13 юли 2005 г. на Министерски Съвет (обн. В ДВ бр. 61 от 26 юли 2005 г.) на Дружеството е предоставена концесия за добив на подземни богатства в „Източномаришки въглищен басейн“.

Концесионният договор е подписан на 11 август 2005 г. между Концедента-Министерски Съвет на Р. България и Концесионера – Мини Марица-изток ЕАД, като съгласно чл.36.2 от Договора същият влиза в сила от датата на прехвърляне на собствеността върху акции на Концесионера по договор за приватизационна продажба.

Съгласно договора, на Мини Марица-изток ЕАД се предоставя изключителното право да извършва Разработване и Добив на Въглища от Находището – „Източномаришки въглищен басейн“ – при следните условия:

- в рамките на концесионната площ – 473,685,540.87 квадратни метра
- за срок от 35 години - като срокът започва да тече от датата на влизане в сила на Договора
- с опция Договорът може да бъде продължен за още 15 години, при условие, че добивът продължава в търговски количества и ако в Находището има доказани запаси и Концесионерът поиска писмено такова продължение.

Дружеството притежава лиценз за:

- Търговия с електрическа енергия № А-480-15 от 20 октомври 2016 г., издаден за срок от 10 години.
- Превоз“ ЖП товари“ издаден през 2016 година от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията за срок от 5 години.

От май 2017 година Дружеството има издаден сертификат за безопасност на системата за управление на безопасността в железопътният транспорт от изпълнителна агенция "Железопътна администрация". Сертификатът разрешава на Дружеството да извършват превози по националната железопътната инфраструктура.

Дружеството се намира в област Стара Загора като централният му офис е в гр. Раднево, ул."Георги Димитров" № 13.

Орган на управление на Дружеството е тричленен Съвет на Директорите.

Броят на персонала към 31 декември 2018 г. е 7,326.

Едноличният и краен собственик на Дружеството е българската държава чрез Министъра на енергетиката.

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (CMCC), които ефективно са в сила на 1 януари 2018 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2017 г.), освен ако не е посочено друго.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Ръководството счита, въз основа на направените прогнози за бъдещото развитие на Дружеството, че ще успее да продължи своята дейност без да се предприемат съществени промени.

3. Счетоводната политика и промени през периода

3.1. Общи положения

За текущата финансова година Дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и разяснения, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (CMCC) и приети от ЕС и съответно от Международния комитет за разяснения на МСФО (КРМСФО).

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2018 г., са настъпили промени в счетоводната политика на Дружеството относно принципите, правилата и критериите за отчитане на следните отчетни обекти, както и на представянето и оповестяванията на финансова информация за тях: търговски вземания, вземания от свързани лица, парични средства и парични еквиваленти, съдебни и други вземания, приходи от договори с клиенти.

Дружеството е приложило за първи път МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ и МСФО 9 „Финансови инструменти“.

Дружеството е избрало да прилага МСФО 15 като използва метода на кумулативния ефект, при който сравнителната информация не се преизчислява, също така Дружеството се възползва и от освобождаването в параграф 7.2.15 на МСФО 9 за преизчисляване на сравнителната информация по отношение на класификацията на финансовите активи и пасиви и обезценката по МСФО 9.

Кумулативният ефект от първоначалното прилагане е признат като корекция на неразпределената печалба (непокрита загуба) на датата на първоначалното прилагане (1 януари 2018 г.). Сравнителната информация в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и в отчета за финансовото състояние не е преизчислена и е представена според отменените стандарти МСС 18 „Приходи“, МСС 11 „Договори за строителство“, МСС 39 „Финансови инструменти: Признаване и оценяване“ МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестявания“.

Промените в счетоводната политика и ефектите от първоначалното прилагане са описани в Бележка 3.2 „Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2018 г.“. Ефектът от първоначалното прилагане на тези стандарти е основно свързан с увеличение на признатата обезценка за очаквани кредитни загуби на финансови активи.

За първи път през 2018 година се прилагат и някои други изменения и разяснения, но те не оказват ефект върху финансовия отчет на Дружеството. Дружеството не е приело стандарти, разяснения или изменения, които са публикувани, но все още не са влезли в сила.

3.2. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО в сила от 1 януари 2018г.

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане за периода, започващ на 1 януари 2018г.:

МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти”

МСФО 15 “Приходи от договори с клиенти” и свързаните разяснения към МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ (наричани по-нататък МСФО 15) заместват МСС 18 „Приходи“, МСС 11 „Договори за строителство“, както и няколко разяснения свързани с приходите. Новият стандарт изменя изискванията за признаване на приходи и установява принципи за докладване на информацията относно естеството, размера, времето и несигурността на приходите и паричните потоци, произтичащи от договори с клиенти. МСФО 15 въвежда нов, пет-стъпков модел за отчитане на приходите, произтичащи от договори с клиенти, и изиска приходите да се признават в размер, който отразява възнаграждението, на което предприятието очаква да има право в замяна на прехвърлените на клиента стоки или услуги. МСФО 15 изиска от предприятията да направят преценка, при отчитане на всички уместни факти и обстоятелства, когато прилагат всяка една стъпка от модела по отношение на договорите с клиенти.

Новият стандарт е базиран на принципа, че приходите се признават, когато контролът върху стоката или услугата се прехвърли на клиента.

Приходите, които имат съществен ефект за Дружеството основно са свързани с договори за продажба на лигнитни въглища, електрическа енергия и услуги. Продажбите се извършват съгласно сключени договори с клиенти. Договорите с клиентите за продажба отговарят на критериите за отчитане на договор с клиент.

Обичайно договорите с клиенти са с едно задължение за изпълнение.

Прилагането на МСФО 15 за първи път в Дружеството засяга главно следните области:

- включване на допълнителни оповестявания във финансовите отчети;
- идентифициране на задълженията за изпълнение.

(а) Преход

Дружеството е избрало да приложи МСФО 15, използвайки метода на кумулативния ефект, като ефектът от първоначалното прилагане на този стандарт се признава като корекция на началното салдо на неразпределената печалба/(непокрита загуба) на датата на първоначалното прилагане, т.е. 1 януари 2018г. Съответно, информацията представена за 2017 г. не е преизчислена, т.е. представена е в съответствие с прилаганите тогава разпоредби на МСС 18, МСС 11 и свързаните разяснения. В допълнение, изискванията за оповестяване на МСФО 15 не са изцяло приложени по отношение на сравнителната информация. Представена е сравнителната информация въз основа на изискванията за оповестяване на отменените стандарти (МСС 18) и прекласификации във връзка с новите изисквания за оповестяване по МСФО 15.

В съответствие с преходните разпоредби на стандарта, МСФО 15 е приложен само към договори, които не са били приключени към 1 януари 2018 г.

(б) Оценка и признаване

Приходите, които имат съществен ефект за Дружеството са приходите от продажба на лигнитни въглища, електрическа енергия, транспортни услуги. Признаването и оценяването на приходите по тези договори не се различава от признаването им с досегашната практика.

Дружеството е оценило ефектите от прилагането на новия стандарт МСФО 15 върху финансовите си отчети и не е идентифицирало области, които да бъдат засегнати и които да окажат влияние върху

стойностите на неговите приходи от дейността и/или вземанията, доколкото не се очаква съществена промяна в бизнес модела, нито промяна във времевия хоризонт на прехвърляне на контрола към клиентите от оказваните от Дружеството услуги или отчитането на продажбите на въглища, електрическа енергия, други краткотрайни активи и услуги. Не са идентифицирани разлики при промяната на счетоводната политика относно момента на признаване на приходите и тяхната оценка, които да изискват корекции на вече признати стойности на приходи от предходни периоди.

Таблицата представя отчитането на основните видове приходи по новата счетоводна база спрямо предходната:

Вид приход	Подход за признаване по МСФО 15	Подход за признаване по МСС 18
Приходи от продажба на лигнитни въглища и материали	<p>Доставките на лигнитни въглища се осъществяват целогодишно при непрекъснат режим на работа.</p> <p>Контрол върху продаваните активи се прехвърля, когато те се доставят на купувача. За всяко задължение за изпълнение, удовлетворено с течение на времето, Дружеството признава приходите с течение на времето, чрез измерване на напредъка, който е постигнат, към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение. Количество доставени въглища за определен период от време (съгласно договорните условия), за които е прехвърлен контрол към клиента, е прието от ръководството като подходящ измерител на изпълнението на задължението и отчитане на напредъка и следователно приходи се признават за съответното количество, доставено за съответния период.</p>	<p>Приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.</p>
Приходи от продажба на електроенергия	<p>Клиентът получава и потребява ползите едновременно, дружеството прехвърля контрола върху електроенергията с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето.</p> <p>Приходите от продажби се признават при всяко прехвърляне на контрол върху електроенергията, когато тя се доставя на купувача. Електроенергията се счита за доставена на клиента веднага, след регистрирането на графици от продавача и купувача.</p>	<p>Приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставената ел.енергия.</p>
Приходи от продажби на краткотрайни активи	<p>Приходите от продажби на краткотрайни активи се признават в момента, в който е прехвърлен контрола върху продаваните активи. Доставката възниква, когато активите са били изпратени на клиента, рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и или той е приел активите в съответствие с договора за продажба.</p>	<p>Приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените активи. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел активите без възражение.</p>

Приходи от услуги	Приходите от предоставяне на услуги се признават в счетоводния период, през който са предоставени услугите. Аружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и потребява ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено или отчетено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата.	Приходите от предоставяне на услуги се признават на база на етапа на завършеност на сделката към отчетната дата. Етапът на завършеност на сделката се определя пропорционално на срока по договора, за който е договорено да бъдат предоставени услугите. Когато резултатът от сделката (договора) не може да бъде надеждано оценен, приходът се признава само доколкото извършените разходи подлежат на възстановяване
-------------------	---	---

Допълнителна информация за счетоводните политики на Аружеството, свързани с признаването на приходи по договори с клиенти, е представена в бележка 4.4.1.

МСФО 9 „Финансови инструменти”

МСФО 9 установява нови принципи, правила и критерии класификация и оценка на финансови активи и финансови пасиви, отписване на финансови инструменти, обезценка на финансови активи и счетоводно отчитане на хеджирането и замяна МСС 39 „Финансови инструменти: Признаване и оценяване“. Въведени са нови класификационни критерии и групи на финансовите активи, нови правила за тяхното последващо оценяване и признаването на приходите от лихви. Също така МСФО 9 установява нов подход за измерване на обезценки – на база очакваните кредитни загуби.

Информация за новата счетоводна политика и ефектът от промяната спрямо прилаганата преди това счетоводна политика, са представени по-долу.

(a) Преход

Аружеството е приело МСФО 9 на определената дата на влизане в сила (1 януари 2018 г.) и не преизчислява сравнителната информация

Аружеството се възползва от освобождаването в параграф 7.2.15 от МСФО 9 от преизчисляване на предходни периоди по отношение на класификацията и обезценката на финансовите инструменти. Кумулативният ефект от първоначалното прилагане е признат като корекция на неразпределената печалба (непокрита загуба) на датата на първоначалното прилагане (1 януари 2018 г.).

Ефектът от промените в елементите на собствения капитал към 01.01.2018 г. е както следва:

Ефект върху :	(хил. лв.)
Неразпределена печалба/(непокрита загуба) 31.12.2017	21,202
Признаване на очаквани кредитни загуби по МСФО 9 от обезценка на търгоски вземания	(274)
Признаване на очаквани кредитни загуби по МСФО 9 от обезценка на други вземания	(630)
Признаване на очаквани кредитни загуби по МСФО 9 от обезценка на съдебни и присъдени вземания	(294)
Признаване на очаквани кредитни загуби по МСФО 9 от обезценка на вземания от свързани лица	(8,314)
Признаване на очаквани кредитни загуби по МСФО 9 от обезценка на пари и парични еквиваленти	(29)
Отсрочени данъци	954
Неразпределена печалба/(непокрита загуба) 01.01.2018	12,615

(б) Класификация и оценка

МСФО 9 въвежда нов подход за класификация на финансовите активи, който се базира на характеристиките на договорните парични потоци на финансовите активи и бизнес модела, в който те се управляват.

Значителна част от притежаваните финансови активи се държат от Дружеството с цел събиране на свързаните с тях договорни парични потоци. Ръководството на Дружеството е преценило, че финансовите активи представляващи парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица, които по МСС 39 са били класифицирани като „кредити и вземания“ и оценявани последващо по амортизирана стойност към 31 декември 2017 г., ще се държат от Дружеството с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви (прилаган бизнес модел). Тези финансови активи са класифицирани и ще се оценяват последващо по МСФО 9 по амортизирана стойност.

Следната таблица представя класификацията на всеки тип от финансовите активи на Дружеството по МСС 39 и последващата им класификация и оценяване по МСФО 9 на 1 януари 2018 г.

Вид финансов актив	Дефиниция	Категории и оценки МСС 39	Категории и оценки МСФО 9
Краткосрочни търговски вземания	Недеривативни финансовые активы с фиксираны или определяеми плащания, които не са котирани на активен пазар.	Кредити и вземания по амортизирана стойност	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност
Търговски вземания с компонент на финансиране	Недеривативни финансовые активы с фиксираны или определяеми плащания, които не са котирани на активен пазар.	Кредити и вземания по амортизирана стойност	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност
Краткосрочни вземания от свързани лица	Недеривативни финансовые активы с фиксираны или определяеми плащания, които не са котирани на активен пазар.	Кредити и вземания по амортизирана стойност	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност
Вземания от свързани лица с компонент на финансиране	Недеривативни финансовые активы с фиксираны или определяеми плащания, които не са котирани на активен пазар.	Кредити и вземания по амортизирана стойност	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност
Парични средства и еквиваленти	Краткосрочни, високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в парични суми и съдържат незначителен рисков от промяна в стойността им, отчитани като пари и парични еквиваленти са с първоначален мaturитет от три месеца или по-малко.	Кредити и вземания по амортизирана стойност	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност
Други финансови, съдебни и присъдени вземания	Недеривативни финансовые активы с фиксираны или определяеми плащания, които не са котирани на активен пазар.	Кредити и вземания по амортизирана стойност	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Капиталови инструменти	Акции	Финансови активи на разположение за продажба по цена на придобиване	Капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход
------------------------	-------	---	---

Капиталови инструменти

Капиталовите инструменти, които Дружеството притежава и които по МСС 39 са класифицирани като финансови активи на разположение за продажба към 31 декември 2017 г., отговарят на условията за класифициране по „справедлива стойност през друг друг всеобхватен доход“ по МСФО 9 на 1 януари 2018 г. Промените в справедливата стойност се отчитат директно в резерв от преоценка до справедлива стойност, който не подлежи на рекласификация в печалбата или загубата при освобождаване от тези инвестиции.

Кумулативният ефект от първоначалното прилагане е признат като корекция в собствения капитал на датата на първоначалното прилагане (1 януари 2018 г.):

Ефект върху :	(хил. лв.)
Резерв на финансови активи по справедлива стойност на 31.12.2017	
Оценка до справедлива стойност на капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг друг всеобхватен доход (ДВД)	1,577
Отсрочени данъци	(158)
Резерв на финансови активи по справедлива стойност на 01.01.2018	1,419

Ефектът от приемането на МСФО 9 върху балансовите стойности на финансовите активи на 1 януари 2018 г. е свързан основно с новите изисквания за обезценка на финансовите активи и оценяването по справедлива стойност през друг друг всеобхватен доход на капиталовите инструменти, които по МСС 39 са били представяни по цена на придобиване.

Таблицата по-долу представя първоначалните балансови стойности на всеки тип финансови активи на Дружеството по МСС 39 и балансови им стойности по МСФО 9 на 1 януари 2018г.

Финансови активи	Класификация и оценка по МСС 39	Класификация и оценка по МСФО 9	Балансова стойност по МСС 39	Балансова стойност по МСФО 9	Разлика
Финансови активи по справедлива стойност	Финансови активи на разположение за продажба	Инвестиции в инструменти на СК, определени по справедлива стойност през ДВД			
Търговски вземания	Кредити и вземания по амортизирана стойност	Амортизирана стойност	147	1,724	1,577
Други вземания	Кредити и вземания по амортизирана стойност	Амортизирана стойност	34,379	34,105	(274)
Съдебни вземания	Кредити и вземания по амортизирана стойност	Амортизирана стойност	2,535	1,905	(630)
Вземания от свързани лица	Кредити и вземания по амортизирана стойност	Амортизирана стойност	297	3	(294)
Пари и парични еквиваленти	Кредити и вземания по амортизирана стойност	Амортизирана стойност	166,951	158,637	(8,314)
			21,790	21,761	(29)

МСФО 9 запазва до голяма степен съществуващите изисквания в МСС 39 за класификация и оценка на финансовите пасиви:

Вид финансов пасив	Дефиниция	Категории и оценки МСС 39	Категории и оценки МСФО 9
Краткосрочни търговски задължения	Недеривативни финансовые пасивы с фиксирани или определяеми плащания, които не са котирани на активен пазар.	Кредити и задължения по амортизирана стойност	Финансови пасиви оценявани по амортизирана стойност
Задължения по получени заеми	Недеривативни финансовые пасивы с фиксирани или определяеми плащания, които не са котирани на активен пазар.	Кредити и задължения по амортизирана стойност	Финансови пасиви оценявани по амортизирана стойност

(в) Обезценка на финансовые активы

МСФО 9 заменя модела на „понесените загуби” в МСС 39 с модела на „ожицваните кредитни загуби”. Съгласно разпоредбите на МСФО 9, загубите от обезценка следва да се признават по-рано, отколкото тези според МСС 39.

Дружеството е приело счетоводна политика и методология за оценка на кредитния рисков и определяне на очицваните кредитни загуби за всеки тип финансовые активы. Счетоводната политика включва:

- Подходите за определяне на кредитната обезценка на всеки вид финансовые активы;
- Фазите на финансовые активы, отчитани по стандартизирания подход на МСФО 9;
- Моделите за изчисление на очицваните кредитни загуби за дванадесет месеца или за целия срок на финансовые активы.

Следната таблица представя избрания от Дружеството подход за обезценка за всеки тип финансовые активи по МСФО 9 от 1 януари 2018 г.

Тип на финансовый актив	Категория по МСФО 9	Подход за обезценку
Краткосрочни търговски вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
Търговски вземания с компонент на финансиране	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
Краткосрочни вземания от свързани лица	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
Вземания от свързани лица с компонент на финансиране	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
Парични средства и еквиваленти	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
Други финансовые, съдебни и присъдени вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
Капиталови инструменти	Капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през ДВД	Извън обхвата на моделите за обезценка на МСФО 9

С Протокол №23-2018/16.11.2018 година на Съвета на директорите Дружеството е определило, че прилагането на изискванията за обезценка на МСФО 9, в сила от 1 януари 2018 г., водят до признаване на допълнителна загуба от обезценка както следва:

Обезценка	Натрупана обезценка по МСС39 към 31.12.2017 г.	Корекция	Очаквани кредитни загуби съгласно МСФО 9 към 01.01.2018 г.
Нетекущи и текущи търговски вземания съгласно МСС 39 / Финансови активи по амортизирана стойност съгласно МСФО 9	(566)	(274)	(840)
Вземания от свързани лица съгласно МСС 39 / Финансови активи по амортизирана стойност съгласно МСФО 9 Съдебни и присъдени вземания съгласно МСС 39 / Финансови активи по амортизирана стойност съгласно МСФО 9	-	(8,314)	(8,314)
Други вземания съгласно МСС 39 / Финансови активи по амортизирана стойност съгласно МСФО 9	(16,155)	(630)	(16,785)
Парични средства и еквиваленти съгласно МСС 39 / Финансови активи по амортизирана стойност съгласно МСФО	-	(29)	(29)
	(16,721)		(26,262)

Аружеството е приело следните нови и ревизирани стандарти и разяснения, които са задължителни за прилагане от 1 януари 2018 г. които не оказват ефект върху финансовото състояние и резултатите от дейността му.

КРМСФО Разяснение 22 „Сделки с чуждестранна валута и авансови възнаграждения” - приет от ЕС на 28 март 2018 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018г.). Това разяснение се отнася за отчитането на трансакции или части от трансакции в чуждестранна валута при получаването на авансови плащания, преди признаването на самия актив, разход или приход. В тези случаи предприятията отчитат актив по предплатени суми (предплата по доставки на активи или услуги) или задължение по отсрочени приходи (получени аванси от клиенти по продажби) и те се третират за немонетарни. При получаването на такива авансови плащания в чужда валута датата на трансакцията се използва за определяне на обменния курс, а ако има множество плащания - дата на трансакцията се определя за всяко отделно плащане;

Промени в МСФО 2 „Плащане на базата на акции” - приет от ЕС на 26 февруари 2018 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.). Тези пояснения уточняват следното: (а) третирането на условията, свързани с придобиване на безусловни права при оценката и отчитането на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; (б) подход за класификация на споразуменията за плащане на базата на акции с елементи на нетен сътълмент за целите на удържане на личен данък на лицата от самото предприятие (под формата на инструменти на собствения капитал) - въвеждане на изключение от общото правило за постигане на практическо улеснение тези трансакции да се класифицират, така както щяха да се отчетат без опцията за нетен сътълмент; и (в) ново правило за отчитане при модификации на условията на трансакции за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства към акции, уреждани чрез издаване на инструменти на собствения капитал;

Промени в МСС 40 „Инвестиционни имоти“ - приет от ЕС на 14 март 2018 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.). Трансфери на инвестиционни имоти. Тази промяна е свързана с предоставяне на допълнително пояснение относно условията и критериите, които допускат трансфер към и от категория „инвестиционни имоти“. Още по-специално, когато обектът на трансфер са сгради в строеж при смяна на употребата им. Такива трансфери са възможни и позволени, само когато са изпълнени или респ. когато вече не са изпълнени критериите и дефиницията за инвестиционни

имоти - тогава се приема, че са налице доказателства за смяната на употребата им. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна;

Промени в МСФО 4: Прилагане на МСФО 9 „Финансови инструменти“ с МСФО 4 „Застрахователни договори“- приет от ЕС на 3 ноември 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.). Изменението адресира въпроси, касаещи застрахователни дружества и възникващи от прилагането на МСФО 9 преди МСФО 17 „Застрахователни договори“, който ще отмени МСФО 4. Тази промяна е свързана с необходимостта от синхронизиране на отчитането при компании, които издават застрахователни договори, които попадат и в обхвата на МСФО 9, като представя два подхода за отчитането на приходи или разходи при определени финансово активи - подход на наслагване със задна дата и подход на отсрочване. Дават се две опции на дружества със застрахователни договори L. Временно освобождаване от прилагане на МСФО 9 до 1.1.2021 г. (когато влиза в сила МСФО 17). До тогава ще се прилага МСС 39. Тази опция е за дружества, чиято преимуществена дейност е свързана със застраховане. Припокриващ подход, при който се прилага МСФО 9, но се правят корекции в печалбата или загубата за периода (т.е. рекласификации в ДВД) само по отношение на определени (отговарящи на условия) финансово активи, които корекции привеждат тяхното отчитане до това съгласие МСС 39. Целта е да се избегне променливост на финансовите резултати вследствие на прилагане на МСФО 9 с МСФО 4.

Изменения на различни стандарти „Подобрения в МСФО (цикъл 2014-2016) - приети от ЕС на 7 февруари 2018 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.); Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) обхватът и изискванията към оповестяването по МСФО 12 са валидни и за дружества, класифицирани по реда МСФО като държани за продажба, за разпределение или като преустановени дейности; б) отменяне на някои изключения за прилагане на МСФО 1; и в) изборът на фондове за рисков капитал или други подобни предприятия относно оценката на техните участия в асоциирани или съвместни дружества по справедлива стойност в печалбата или загубата, който избор може да бъде правен на база индивидуална инвестиция, при първоначалното ѝ признаване (МСС 28).

Изменения на различни стандарти „Подобрения в МСФО (цикъл 2015-2017) – (приет от ЕС на 14 март 2019 г., в сила за годишни периоди от 01 януари 2019 г.);

Изменения в МСС 19 „Доходи на наети лица“ – Изменение, съкрашаване или уреждане на плана – (приет от ЕС на 13 март 2019 г., в сила за годишни периоди от 1 януари 2019 г.). Изменението изисква от предприятията да използват актуализирани акционерски предположения за определяне на разходите за текущ стаж и нетната лихва за оставащия период от годишния отчетен период след извършването на промяна в плана, съкращение или уреждане.

Изменение в МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и в съвместно контролирани предприятия“ – (приет от ЕС на 8 февруари 2019 г., в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.). Уточнява се, че предприятие прилага МСФО 9 при отчитане на дългосрочна инвестиция в асоциирано или в съвместно контролирано предприятие, която е част от нетната инвестиция в това асоциирано или съвместно контролирано предприятие и към която, обаче, не се прилага метода на собствения капитал.

3.3. Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобряване за издаване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила (и/или не са приети от ЕК) за годишни периоди, започващи на 1 януари 2018 г. нови стандарти, променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството на Дружеството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети за следващи периоди, като по-долу е оповестено как може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Дружеството приеме тези стандарти за първи път.

МСФО 16 „Лизинг” – приет от ЕС на 31 октомври 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.);

Този стандарт е с изцяло променена концепция и въвежда значителни промени в отчитането на лизинги особено от страна на лизингополучателите. Въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинги с цел по-достоверно представяне на тези сделки. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт МСС 17 Лизинг, КРМСФО 4 Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг, ПКР-15 Оперативен лизинг – стимули и ПКР-27 Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг. Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно третиране на лизингите при лизингополучателите за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца, като ще се признава актив „право на ползване“, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита задължението по тези договори. Съгласно МСФО 16 за договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който предоставя правото за контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение. СМСС е включил право на избор за някои краткосрочни лизинги и лизинти на малооценни активи, като това изключение може да бъде приложено само от лизингополучателите.

В допълнение, МСФО 16 изиска от лизингополучателите и лизингодателите да правят по-подробни оповестявания спрямо тези по МСС 17.

Дружеството е прегледало всички споразумения, в светлината на новия МСФО 16. Стандартът ще засегне основно оперативните лизинги на дружеството в качеството му на лизингополучател. Към датата на финансовия отчет неотменими ангажименти по договори за оперативен лизинг са с несъществена стойност. Прегледът показва, че основната част от договорите, попадащи в обхвата на МСФО 16 са с кратък срок и договори на ниска стойност, които ще продължат да се признават по линеен метод като текущ разход в печалбата или загубата.

Изменение в МСФО 9 „Финансови инструменти” - Предплащания с негативна компенсация – (приет от ЕС на 22 март 2018 г., в сила за годишни периоди от 1 януари 2019 г.). Променят се съществуващите изисквания на МСФО 9 по отношение на права за прекратяване, за да се позволи оценяване по амортизирана стойност (или, в зависимост от бизнес модела, по справедлива стойност през ДВД), дори в случай на плащане на негативна компенсация.

КРМСФО 23 „Несигурност, свързана с данъчни третирания на данъци върху дохода“ – (приет от ЕС на 23 октомври 2018 г., в сила за годишни периоди от 1 януари 2019 г.). Дават се насоки за прилагане на изискванията за признаване и оценяване на МСС 12 „Данъци върху дохода“, когато съществува несигурност, свързана с данъчни третирания на данъци върху дохода (т.е. несигурност дали избраното от предприятието данъчно третиране ще бъде прието от данъчните власти съгласно данъчното законодателство). Когато съществува несигурност, предприятието признава и оценява текущи или отсрочени данъчни пасиви или активи съгласно МСС 12 като определя облагаеми печалби, данъчни загуби, данъчни основи и ставки;

Промени в Концептуалната рамка за финансово отчитане – (в сила за годишни периоди от 1 януари 2020 г.);

МСФО 17 „Застрахователни договори” – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г. не е приет от ЕК). През май 2017 г. СМСС публикува МСФО 17 Застрахователни договори (МСФО 17), изчерпателен нов счетоводен стандарт за застрахователни договори, обхващащ признаването и оценяването, представянето и оповестяването. След влизането му в сила, МСФО 17 ще замени МСФО 4 Застрахователни договори (МСФО 4), който беше публикуван през 2005 г. МСФО 17 се прилага към всички видове застрахователни договори (т.е. животозастраховане, общо застраховане, пряко застраховане и презастраховане), независимо от вида на предприятията, които ги издават, както и по отношение на определени гаранции и финансови инструменти с допълнителен, негарантиран доход (участие по преценка). Ще се прилагат малко на брой изключения от обхватата. Общата цел на МСФО 17 е да осигури счетоводен модел на застрахователните договори, който е по-полезен и последователен за застрахователите.

Изменения в МСФО 3 “Бизнес комбинации” – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. не е приет от ЕК);

Изменения на МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ и МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“ - (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. не е приет от ЕК).

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към края на отчетния период. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към края на отчетния период, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност на изчисления, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в бележка 4.17.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изгoten при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-долу в счетоводната политика към финансовия отчет.

Представянето на финансовия отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“. Дружеството е приело да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в два отделни отчета: отчет за печалбата или загубата и отчет за всеобхватния доход.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет

и това има съществен ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

Дружеството прилага първоначално МСФО 9 и МСФО 15 на 1 януари 2018 г. В съответствие с избраните методи за преминаване, сравнителната информация не е преизчислена.

Финансовата информация е представена и оповестена съгласно изискванията на МСС 39 Финансови Инструменти: Признаване и Оценяване (отменен), МСФО 7 Финансови Инструменти: Оповестяване, МСС 18 Приходи (отменен).

Дружеството е избрало модифицирано ретроспективно прилагане за първи път на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти.

При приемането на МСФО 9 Финансови инструменти дружеството е приложило облекченията при първоначалното му прилагане. Всички корекции, произтичащи от първоначалното прилагане на двата нови стандарта, са отчетени в собствения капитал (към „неразпределената печалба“) към 1 януари 2018 г.

Ефектите от първоначалното прилагане на новите МСФО 15 Приходи от договори с клиенти и МСФО 9 Финансови инструменти са представени в бележка 3.2.

Във връзка с първоначалното прилагане на новите стандарти и с цел повишаване на информационната стойност са прекласифицирани позиции във финансовия отчет за предходния период, които нямат ефект в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

4.3. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.4. Приходи

Счетоводна политика приложима до 31 декември 2017 година

Приходите включват приходи от продажба на въглища и предоставяне на услуги и други приходи.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, всички търговски отстъпки и количествени работи, направени от Дружеството.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Дружеството, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

Продажба на продукция и стоки

Продажбата на продукция включва добив и продажба на въглища. Приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените

стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

Предоставяне на услуги

Приходите от предоставяне на услуги се признават на база на етапа на завършеност на сделката към отчетната дата. Етапът на завършеност на сделката се определя пропорционално на срока по договора, за който е договорено да бъдат предоставени услугите. Когато резултатът от сделката (договора) не може да бъде надеждно оценен, приходът се признава само доколкото извършенните разходи подлежат на възстановяване.

Други приходи

Другите приходи, включват основно приходи от наеми и неустойки по договори. Приходите се признават, когато са предоставени/платени.

Приходи от лихви и дивиденти

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденти се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

Счетоводна политика приложима от 01.01.2018 година

4.4.1. Приходи по договори с клиенти

Признаване и оценка на приходите от договори с клиенти

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху обещаните в договора стоки и/или услуги се прехвърли на клиента в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги.

Контролът се прехвърля на клиента, когато (или като) удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти дружеството извършва преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групиранието им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

Когато дадена сделка попада частично в обхвата на МСФО 15 и частично в обхвата на други стандарти дружеството прилага изискванията за разделяне и/или за първоначално оценяване, посочени в тези стандарти, ако в другите стандарти е посочено как да се разделят и/или първоначално да се оцени една или повече части от договора. Дружеството изключва от цената на сделката стойността на частта (или частите) от договора, която първоначално е оценена в съответствие с други стандарти, и прилага изискванията на МСФО 15, за да разпредели оставащата стойност от цената на сделката.

Ако в други стандарти не е посочено как да се разделят и/или първоначално да се оцени една или повече части от договора, тогава дружеството прилага МСФО 15 за разделянето и/или първоначалното оценяване на частта (или частите) от договора.

Оценяване

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

При определяне на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Дружеството признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Дружеството разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката.

При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение и възнаграждението, дължими на клиента (ако има такива).

Задължения за изпълнение и подход за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти

Дружеството признава приходи, когато удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато клиентът получи контрол върху този актив.

Следващата таблица предоставя информация за харектера и времето на изпълнение на задълженията за изпълнение в договорите с клиенти, включително значителни условия за плащане и свързаните с тях политики за признаване на приходите:

Приходи	Подход за признаване
Приходи от продажба на лингнитни въглища и материали	<p>Доставките на лингнитни въглища се осъществяват целогодишно при непрекъснат режим на работа. Клиентът получава и потребява ползите едновременно, дружеството прехвърля контрола върху въглищата с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето.</p> <p>Контрол върху продаваните активи се прехвърля, когато те се доставят на купувача и няма останали неизпълнени задължения, които биха могли да повлият върху приемането на въглищата и/или материалите от страна на купувача. Доставка възниква, за всяко изпращане на активи на конкретното място (централа), рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и той е приел активите в съответствие с договора за продажба.</p> <p>За всяко задължение за изпълнение, удовлетворено с течение на времето, Дружеството признава приходите с течение на времето, чрез измерване на напръдъка, който е постигнат, към итълото удовлетворяване на задължението за изпълнение. Количеството доставени въглища за определен период от време (съгласно договорните условия), за които е прехвърлен контрол към клиента, е прието от ръководството като подходящ измерител на изпълнението на задължението и отчитане на напръдъка и следователно приходи се признават за съответното количество, доставено за съответния период.</p> <p>При продажбите на въглища няма наличие на финансиращ компонент, тъй като плащането по продажбите се извършва в период на 10 до 30 дни отложено плащане, което е в съответствие с пазарната практика.</p> <p>При доставянето на активите се признава вземане, тъй като това е моментът, в който правото на възнаграждение става безусловно и се изисква само изтичането</p>

	на време преди плащането да бъде дължимо.
Приходи от продажба на электроенергия	<p>Дружеството продава електроенергия, която е резултат от реализирани излишъци от заявената и изразходвана електроенергия. Тъй като клиентът получава и потребява ползите едновременно, дружеството прехвърля контрола върху електроенергията с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето.</p> <p>Приходите от продажби се признават при всяко прехвърляне на контрола върху електроенергията, когато тя се доставя на купувача и няма останали неизпълнени задължения, които биха могли да повлият върху приемането на електроенергия от страна на купувача. Електроенергията се счита за доставена на клиента веднага, след регистрирането на графици от продавача и купувача.</p>
Приходи от продажби на краткотрайни активи	Приходите от продажби на краткотрайни активи се признават в момента, в който е прехвърлен контрола върху продаваните активи. Доставката възниква, когато активите са били изпратени на клиента, рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и или той е приел активите в съответствие с договора за продажба.
Приходи от услуги	<p>Приходите от предоставяне на услуги се признават в счетоводния период, през който са предоставени услугите. Дружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и потребява ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено или отчетено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата.</p> <p>Клиентът заплаща предоставените услуги въз основа на клаузите, заложени в конкретния договоро. Ако услугите, предоставени от дружеството, надвишават плащането, се признава актив по договора. Ако плащанията надвишават предоставените услуги, се признава пасив по договор.</p>

Принципал или агент

Когато трета страна участва в предоставянето на стоки или услуги на клиент, Дружеството определя дали естеството на неговото обещание е задължение за изпълнение, свързано с предоставяне на конкретните стоки или услуги (принципал), или с уреждане третата страна да предостави тези стоки или услуги (агент).

Дружеството е принципал, когато контролира обещаната стока или услуга преди да я прехвърли на клиента. Въпреки това, Дружеството не действа непременно като принципал, ако получава правото на собственост върху даден актив само временно, преди правото на собственост да бъде прехвърлено на клиента.

Дружеството е агент, ако задължение за изпълнение на Дружеството е да уреди предоставянето на стоките или услугите от трета страна. Когато дружеството-агент, удовлетворява задължение за изпълнение, то признава приход в размер на такса или комисиона, на които очаква да има право в замяна на това, че е уредило стоките и услугите да бъдат предоставени от друга страна. Таксата или комисионата на Дружеството може да бъде нетният размер на възнаграждението, който Дружеството запазва след като заплати на другата страна възнаграждението, получено в замяна на стоките или услугите, които трябва да бъдат предоставени от тази страна.

Обичайно дружеството е принципал по договорите с клиенти.

4.4.2. Други доходи

Други доходи са приходи или доходи, които се признават по силата на други стандарти и са извън обхвата на МСФО 15.

Следващата таблица предоставя информация за съществени условия и свързаните с тях политики за признаване на други доходи:

Доходи	Подход за признаване
Приходи от продажба на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи	Печалбите или загубите, възникващи при отписването на имот, машина, съоръжение или нематериален актив, в резултат на продажба, се включват в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан. Активът се отписва в момента, в който е прехвърлен контрола върху продавания актив.
Приходи от наеми	Наемният доход от договори за оперативен лизинг се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен в случаите, в които ръководството на дружеството прецени, че друга системна база отразява по-точно времевия модел, при чисто използване е намалена извлеченната полза от наетия актив.
Излишъци на активи и ликвидация на активи	Приходите от излишъци на активи се признават в момента на установяване на излишъците.
Приходи от финансиране	Когато дарението (финансирането) е свързано с разходна позиция, то се признава като приход за периодите, необходими за съпоставянето му на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира. Когато дарението (финансирането) е свързано с актив, то се представя като приход за бъдещ период и се включва в доходите през периода на полезен живот на свързания с него актив.
Приходи от застрахователни събития	Приходът се признава, когато се установи правото на дружеството да получи плащането.
Приходи от неустойки	Приходът се признава, когато се установи правото на дружеството да получи плащането.
Приходи от отписване на задължения	Приходите от отписване на задължения се признават при изтичане на давностния срок на задължението, обявяване на съответния контрагент в ликвидация или при други основания.

4.4.3. Финансови приходи

В МСФО няма насоки за това, приходи се класифицират като финансови приходи.

Дружеството оповестява като част от счетоводната си политика позициите представляващи финансови приходи:

Доходи	Подход за признаване
Дивиденти	Приходите от дивиденти се признават, когато се установи правото на дружеството да получи плащането, има вероятност Дружеството да получи икономически ползи, свързани с дивидента размерът на дивидента може да бъде надеждно оценен.
Приходи от лихви от финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	Приходите от лихви се изчисляват, като се приложи ефективният лихвен процент към отчетната стойност на финансов актив, с изключение на финансовите активи, които впоследствие са обезценени (credit-impaired). За обезценените финансови активи, ефективният лихвен процент се прилага към балансовата стойност на финансия актив (след приспадане на натрупаната обезценка).
Нетни печалби от финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, прекласифицирани при отписване от друг всеобхватен доход	Когато финансият актив се отписва, кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация

Нетни печалби от финансови активи или финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	Печалба или загуба от финансова актив или финансова пасив, който се оценява по справедлива стойност, се признава в печалбата или загубата.
Приходи от курсови разлики	Курсовите разлики, възникващи при уреждане на парични позиции или при преизчисляване на паричните позиции по курсове, различни от тези, при които са били преизчислени при първоначалното признаване през периода или в предходни финансови отчети, се признават като печалба или загуба за периода, в който са възникнали.

4.5. Разходи

Разходите представляват намаляване на икономическата изгода, под формата на изтичане или намаляване на активите или натрупване на пасиви, което води до намаляване на собствения капитал отделно от онова, което подлежи на разпределение между собствениците на капитала.

Разходите се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която не би довело до признаване на актив или пасив, неотговарящ на определенията за активи и пасиви в Общата (концептуална) рамка към и в самите МСФО).

Разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

4.5.1. Оперативни разходи

В МСФО няма насоки за това, разходи се класифицират като оперативни и Дружеството оповестява като част от счетоводната си политика позициите представляващи оперативни разходи:

Разходи за материали

Разходи за материали включват разходи за електроенергия, горива, резервни части и други разходи за материали и консумативи.

Разходи за външни услуги

Разходи за външни услуги включват основно концесионни такси, ремонти чрез възлагане, охрана, застраховки, консултантски услуги, телекомуникационни услуги, транспорт, реклама и други.

Разходи за персонала

Разходи за персонала са всички разходи, свързани с персонала като разходи за заплати, социални и здравни осигуровки, социални разходи, надбавки по КТД, разходи за неизползвани отпуски, обезщетения по КТ, разходи за планове с дефинирани вноски и други.

Разходи за амортизации и обезценка

Разходи за амортизации са начислените амортизации на амортизируемите активи и разходи за обезценка на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи.

Разходи за провизии

Разходите за провизии включват разходите за провизия за рекултивация и разходи за провизия за съдебни дела.

Начислена/възстановена обезценка

Обезценка на активи включват отчетените и възстановени обезценки на финансова активи.

Други разходи

Другите разходи включват оновно разходи за бесплатна храна, костюми и лични предпазни средства, командировки в страната и чужбина, разходи за местни данъци и такси, дарения и спонсорство,

обучение и квалификация на наетите лица, издръжка на синдикални организации, липси и брак на активи, санкции, глоби и неустойки по договори и други.

4.5.2. Финансови разходи

Дружеството е приело в счетоводната си политика да представя и отчита следните финансови разходи:
Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговорящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата.

Разходите за лихви, свързани с пенсионните задължения.

Курсовите разлики, възникващи при уреждане на парични позиции или при преизчисляване на паричните позиции по курсове, различни от тези, при които са били преизчислени при първоначалното признаване през периода или в предходни финансови отчети, се признават като печалба или загуба за периода, в който са възникнали.

Разходи за такси (различни от сумите, включени при определяне на ефективния лихвен процент), възникващи от финансови активи и финансови пасиви, които не са отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата, се признават в момента на начисляването им.

4.6. Нематериални активи

Нематериалните активи включват лицензи, софтуер, права за ползване и други нематериални активи. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовката на актива за експлоатация.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

• Лицензи	2 г. - 8 г.
• Софтуер	1 г. - 10 г.
• Права за ползване	3 г. - 35 г.
• Други	1 г. - 10 г.

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация обезценка”.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъплението от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата на ред „Други приходи”.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.7. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на съществените имоти, машини и съоръжения се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните в последствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в отчета за всеобхватния доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценъчен резерв), ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценъчен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба.

Преоценките се извършват при спазване на следната периодичност на преоценката:

- когато справедливата стойност на активите търпи само незначителни промени, преоценката се прави на всеки три години;
- когато справедливата стойност на имоти, машини и съоръжения се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката им се извършва на по-кратки интервали от време, така че балансовата стойност на актива да не се различава съществено от справедливата му стойност.

Честотата на последващите преоценки на имоти, машини и съоръжения при прилагане на модела на преоценка зависи от това дали балансовата стойност съществено се различава от справедливата стойност на даден преоценен актив към края на отчетния период.

В тази връзка, при извършване на годишната инвентаризация в края на отчетния период (края на финансовата година) Дружеството преглежда имоти, машини и съоръжения за индикации, че тяхната балансова стойност значително се различава от справедливата им стойност.

Като съществено отклонение се приема отклонение на балансовата стойност от справедливата стойност на актива към дата на изготвяне на финансовия отчет с над 5%. Съществено е отклонението и ако то е под 5%, но разликата между балансовата стойност и справедливата стойност като кумулативна величина на имоти, машини и съоръжения е съществена за целите на изготвяне на консолидирания финансов отчет.

Последващото оценяване на всички останали имоти, машини и съоръжения се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезните живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Не се амортизират земи, от които не се добиват въглища, произведения на изкуството и разходи за придобиване на имоти, машини и съоръжения. Дружеството амортизира земите, от които се добиват въглища, като третира тези земи с ограничен полезен живот и начислената амортизация се определя по начин, който отразява изгодите, които ще бъдат извлечени от тях, а именно на база очакваният добив на полезни изкопаеми. Годишната амортизационна квота за амортизирамите земи се получава, като амортизационната норма се приложи към неамортизираната стойност на амортизирамите земи.

Годишната амортизационна норма на тези земи се изчислява като коефициент, както следва:

$$K = \frac{\Delta B}{OBZ + BZ + BZN}$$

където:

ΔВ	добити въглища в тонове
OB3	открити въглищни запаси
БЗ	блокирани запаси
B3H	въглищни запаси под напредъка

Амортизацията на всички останали имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	10 г. - 80 г.
• Машини и съоръжения	2 г. - 50 г.
• Транспортни средства	2 г. - 45 г.
• Стопански инвентар	2 г. - 25 г.

Избраният prag на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.8. Отчитане на лизинговите договори

При лизингополучателя

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг” правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху настия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на настия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В отчета за финансовото състояние се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Впоследствие лизинговите плащания се разпределят между финансов разход и намаление на неплатеното задължение по финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”.

Лихвената част от лизинговата вноска представлява постоянен процент от непогасеното задължение и се признава в печалбата или загубата за периода на лизинговия договор.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

При лизингодателя

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружеството и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Дружеството, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в отчета за печалбата или загубата за съответния отчетен период.

Активите, отдадени при условията на финансови лизингови договори, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружеството като вземане, равно на нетната инвестиция в лизинговия договор. Доходът от продажба на активите се включва в отчета за печалбата или загубата за съответния период. Признаването на финансения приход се основава на модел, отразяващ постоянен периодичен процент на възвращаемост върху остатъчната нетна инвестиция.

4.9. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.10. Финансови инструменти

Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2017 г.

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Дружеството ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по трансакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;

- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансовый инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са недеривативни финансовые инструменти с фиксирана плащання, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Дружеството спадат към тази категория финансовые инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за обезценка на активи”.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансовые активы, които са определени като финансовые активы на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансовые активы. Финансовите активы на разположение за продажба на Дружеството включват акции. Финансовите активы от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждано определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в отчета за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансовый актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се реклацифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представлят като реклацифираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденти се признават в печалбата или загубата като „финансови приходи“. Възстановяване на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на дълговите финансовые инструменти, при които възстановяването се признава в печалбата или загубата, само ако възстановяването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват банкови заеми и овърдрафти, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансовый актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансовые инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички

разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Дружеството. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Дружеството, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се отнасят в отчета за печалбата или загубата на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 година

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансова актив на едно предприятие и финансова пасив или инструмент на собствения капитал на друго предприятие.

Финансов актив е всеки актив, който е представлява: парични средства, капиталов инструмент на друго предприятие, договорно право да се получат или разменят при потенциално благоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на Дружеството и е недериватив, при който то може или ще получи променлив брой от своите капиталови инструменти, или дериватив, който може или ще бъде уреден, чрез размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой собствени капиталови инструменти.

Финансов пасив е всеки пасив, които представлява: договорно право да се предоставят или разменят при потенциално неблагоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на издателя и е недериватив, при който Дружеството може или ще получи променлив брой от капиталовите инструменти на предприятието, или дериватив, който може или ще бъде уреден, по начин, различен от размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой капиталови инструменти на предприятието.

4.10.1. Финансови активи

Първоначално признаване и класификация

Дружеството първоначално признава финансова актив в момента, в който стане страна по договорно споразумение, и го класифицира съгласно бизнес модела за управление на финансова активи и характеристиките на договорените парични потоци.

Дружеството класифицира своите финансови активи, съобразно последващото им оценяване в три категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“, „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност пред печалба или загуба“, както това е уместно, съгласно договорните условия по инструментите и установените бизнес модели в Дружеството, в съответствие с МСФО 9.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансова активи се отнася до начина, по който управлява финансовите си активи, за да генерира парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще бъдат резултат от събирането на договорните парични потоци, продажбата на финансовите активи или и двете.

Ръководството на Дружеството е преценило, че финансовите активи представляващи парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица, се държат от Дружеството с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви (прилаган бизнес модел). Тези финансови активи се класифицират и оценяват последващо по амортизирана стойност.

Първоначално оценяване

Първоначално всички финансови активи, с изключение на търговските вземания, се оценяват по тяхната справедлива стойност, плюс преките разходи по трансакцията, в случай, че не се отчитат по справедлива стойност в печалбата и загубата, когато се признават първоначално нето от разходите по сделката.

Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране и за които Дружеството прилага практически целесъобразната мярка по МСФО 15 в това отношение, се оценяват първоначално по съответната цената на сделката, в съответствие с МСФО 15. (Бележка 4.4.1 Приходи по договори с клиенти).

Последващо оценяване и представяне

За целите на последващото оценяване и представяне финансовите активи се класифицират в една от следните категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“ (дългови инструменти), „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с рекласифициране на натрупаните печалби и загуби (дългови инструменти)“, „финансови активи, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, без рекласифициране на натрупани печалби и загуби при отписване“ (капиталови инструменти) или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ (дългови и капиталови инструменти).

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Тази категория включва парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица. Тази категория финансови активи е най-съществена за Дружеството.

Дружеството оценява и измерва финансовите активи по амортизирана стойност, ако са изгълнени и двете от следните условия:

- Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел с цел да се държат финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци;
- Договорените условия на финансения актив водят до определени дати на паричните потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница.

Последващото оценяване се извършва, по метода на „ефективната лихва“, чрез който приходите от лихви се изчисляват, като ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на инструментите. За закупени или създадени активи, с първоначална кредитна обезценка и такива с призната впоследствие кредитна обезценка, се прилага, съответно, коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент и ефективния лихвен процент, но по амортизираната стойност на актива.

Финансовите активи в тази категория се подлагат на преглед за обезценка към датата на всеки финансов отчет на Дружеството, като промените се отразяват в печалбата или загубата.

Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, променен или обезценен.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (капиталови инструменти)

При първоначално признаване Дружеството класифицира инвестициите в капиталови инструменти в тази категория когато отговарят на определението за собствен капитал съгласно МСС 32 „Финансови инструменти: Представяне“ и не се държат за търгуване.

Последващото оценяване на тази категория инструменти се извършва по справедлива стойност, като промените се признават в друг всеобхватен доход. Справедливите стойности се определят въз основа на котирани цени на активен пазар, а когато няма такъв на база техники за оценяване, обикновено анализ на дисконтирани парични потоци.

Печалбите и загубите от тези финансови активи никога не се рекласифицират в печалбата или загубата. Дивидентите се признават в статия „финансови приходи“ в отчета за печалбата или загубата, когато правото на плащане е установено.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Дружеството оценява всички останали финансови активи, различни от тези, които са определени като оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, по справедлива стойност през печалбата и загубата.

В случай, че по този начин се елиминирали или намалява значително несъответствието в оценяването или признаването на даден финанс актив, което би произтекло от признаване на резултати и промени въз основа на различни бази, Дружеството може да приложи изключенията, съгласно МСФО 9 и при първоначално признаване да неотменимо да определи финанс актив, като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загуба, вкл. договори за доставка на нефинансова позиция. Такива финансови активи се представят в пояснителните приложения към финансовия отчет отделно от другите инструменти, за които задължително се прилага този подход на оценяване.

Отписване

Финансов актив (или, където е приложимо, част от финанс актив или част от група подобни финансови активи) се отписват в случаи когато договорните права върху паричните потоци от актива са изтекли или Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е поело задължението да изплати изцяло получените парични потоци без съществено забавяне на трета страна по споразумение "прехвърляне".

При отписване на финанс актив в неговата цялост разликата между 1) балансовата стойност (измерена към датата на отписване) и 2) полученото възнаграждение (включително всеки нов актив, получен без новото поемане на нов пасив), се признават в печалбата или загубата.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актив или е сключила споразумение за прехвърляне, то оценява дали и в каква степен са запазени рисковете и ползите от собствеността. Когато нито прехвърли, нито запази съществено всички рискове и ползи от актива, нито прехвърли контрола върху актива, Дружеството продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото му участие. В този случай Дружеството признава свързан пасив. Прехвърленият актив и свързаният с него пасив се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило.

Обезценка на финансови активи

Дружеството признава провизии за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, като прилага подход, представен в таблицата по долу:

Тип на финансния актив	Категория по МСФО 9	Подход за обезценка
Краткосрочни търговски вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
Търговски вземания с компонент на финансиране	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
Краткосрочни вземания от свързани лица	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
Вземания от свързани лица с компонент на финансиране	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход

Вземания по предоставени заеми	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
Парични средства и еквиваленти	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
Други финансови, съдебни и присъдени вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход

Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансния инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството в съответствие с договора, и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори ако Дружеството очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

Обезценката и загубите по финансовите инструменти се разглеждат на три етапа – на първите два като очаквани кредитни загуби за загуби, които могат да възникнат в резултат на неизпълнение, а на третия като кредитна обезценка (загуба), вече въз основа на доказателства за потенциално или фактическо неизпълнение по инструментите.

Очакваните кредитни загуби за експозиции, за които не е налице значително увеличение на кредитния рисков спрямо първоначалното признаване, се признават за кредитни загуби, които е възможно да възникнат в резултат на събития по неизпълнение през следващите 12 месеца. За кредитни експозиции, за които е налице значително увеличение на кредитния рисков след първоначалното признаване, се изисква корекция на загубата за очакваните кредитни загуби спрямо оставащия живот на експозицията, независимо от времето на неизпълнението (OK3 за целия срок на инструмента).

За търговските вземания и активите по договори, произтичащи от сделки в обхвата на МСФО 15, които не съдържат съществен компонент на финансиране Дружеството прилага опростен подход в съответствие с МСФО 9, като признава провизия за загуба от обезценка за очаквани кредитни загуби въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Дружеството прилага матрица, чрез която се изчисляват очакваните кредитни загуби по търговски вземания. Вземанията се категоризират по просрочие и се групират по вид и клиентски сегменти с различни модели на кредитни загуби.

За изходни данни относно търговските вземания, Дружеството използва натрупания си опит в областта на кредитните загуби по такива инструменти, за да оцени очакваните кредитни загуби. Ползваният исторически данни са за периоди от 3 до 5 години назад, групирани по вида и съответните модели на клиентски сегменти, и коригирани с прогнозни фактори, специфични за дължниците и за съответната индустрия.

За парични средства в банки Дружеството признава обезценка за очаквани кредитни загуби като прилага стандартизирания подход, като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Дружеството е депозирало паричните си средства.

Към всяка отчетна дата Дружеството определя стойността на обезценката за всеки инструмент в размер, равен на очакваните загуби през целия живот, ако кредитният рисков за този финансовый инструмент се е увеличил значително от момента на първоначалното признаване.

В случай, че към отчетната дата, кредитният рисков върху даден финансовый инструмент не се е увеличил значително спрямо момента на първоначалното признаване, обезценката за този финансовый инструмент е в размер равен на очакваните 12-месечни кредитни загуби.

Допълнителни оповестявания, свързани с обезценката на финансови активи, се съдържат и в следните бележки:

Обезценка на финансови активи Бележка 4.18.5

Търговски и други вземания Бележка 10

Вземания от свързани лица Бележка 11, 8

Парични средства Бележка 12
Кредитен риск Бележка 36.2

4.10.2. Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценка

Дружеството признава в отчета за финансовото си състояние финансов пасив само когато стане страна по договорни клаузи на финансовия инструмент.

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като: „финансови пасиви, оценявани впоследствие по амортизирана стойност“ (заеми и привлечени средства, търговски и други задължения) или като „финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалба или загубата“.

Първоначалното признаване става на датата на учредяване и се извършва по справедлива стойност плюс, в случай на финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата разходи, директно относими към придобиването или издаването на финансовия пасив. Таксите за управление на получените заеми се разсрочват за периода на ползване на заемите, чрез използване на метода на ефективния лихвен процент и се включват в амортизираната стойност на заемите.

Финансовите пасиви на Дружеството включват банкови заеми и овърдрафти, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Според срока им на погасяване финансовите пасиви се класифицират на дългосрочни и краткосрочни.

Последващо оценяване

Последващата оценка на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация, както е описано по-долу:

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включват финансови пасиви, държани за търгуване, и финансови пасиви, определени при първоначалното им признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се класифицират като държани за търгуване, ако са направени с цел обратно изкупуване в близко бъдеще.

Печалбите или загубите от пасиви, държани за търгуване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Финансовите пасиви, определени при първоначалното им признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят на първоначалната дата на признаване и само ако са изпълнени критериите в МСФО 9.

Дружеството не е определило финансови пасиви като отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност

Категория „финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност“ включва получени заеми, търговски задължения и други задължения, при които дружеството е станало страна по договор или споразумение и които следва да бъдат уредени в нетно парични средства. Тази категория е с най-съществен дял за финансовите инструменти на Дружеството и за него като цяло.

Получените заеми са временно привлечени средства срещу престаяния от български или чуждестранни банки и други финансови институции, търговски заеми и др.

Банковите заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Дружеството. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Дружеството, нетно от разходите по получаването на заемите. Преки разходи по сделката се отнасят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на

принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземе предвид всяка отстъпка или премия при придобиването, също такси или разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Разходите (изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва) се включва като финансови разходи в отчета за печалбата или загубата и други всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

За финансовите пасиви, които се отчитат по амортизирана стойност, печалбата или загубата се признава в печалбата или загубата за периода, когато финансият актив или финансият пасив се отписва или обезценява и чрез процеса на амортизиране.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на едноличния акционер, се признават, когато дивидентите са одобрени на Общото събрание.

Отписване

Дружеството отписва финансов пасив само когато уреди (изпълни) задължението, изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

Когато съществуващ финанс пасив е заменен от друг от същия заемодател при съществено различни условия или условията на съществуващо задължение са съществено променени, такава размяна или промяна се третира като отписване на първоначалното задължение и признаване на нов пасив. Разликата в съответните балансови стойности се признава в отчета за печалбата или загубата.

Разликата между балансовата стойност на финанс пасив, уреден или прехвърлен на друга страна, и заплатеното за уреждането, включително пари и прехвърляне на непарични активи, се признава в печалби и загуби за периода.

Компенсиране на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират, а нетната сума се отчита в отчета за финансовото състояние, ако има действащо законно право да се компенсират признатите суми и Дружеството има намерение да се уреди на нетна основа, да се реализират активите и уреждат пасивите едновременно.

4.11. Материални запаси

Материалните запаси включват основни материали, незавършено производство и резервни части и консумативи и други. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Дружеството определя разходите за материални запаси, като използва метода средно претеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.12. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната трансакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход напр. преоценка на земя или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.13. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой и парични средства по банкови сметки.

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби

4.14. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденти

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Законови резерви са формирани като разпределение на печалбата по реда на чл. 246 от Търговския закон.

Преоценъчните резерви включват резерв от преоценки на нефинансови активи и е представен нетно от данци..

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденти на акционерите са включени на ред „Задължения към свързани лица“ в отчета за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание на акционерите преди края на отчетния период.

Всички трансакции със собствениците на Дружеството са представени отделно в отчета за промените в собствения капитал.

4.15. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно българското трудово законодателство и Колективния трудов договор (КТД) при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение, както следва:

до 10 (десет) години – 2 (две) брутни заплати;

от 10 (десет) до 20 (двадесет) години – 6 (шест) брутни заплати;

от 20 (двадесет) до 25 (двадесет и пет) години – 10 (десет) брутни заплати;

от 25 (двадесет и пет) до 35 (тридесет и пет) години – 15 (петнадесет) брутни заплати;

над 35 (тридесет и пет) години – 16 (шестнадесет) брутни заплати

Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран. Задължението, признато в отчета за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Ръководството на Дружеството оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи два пъти годишно с помощта на независим акционер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взима предвид доходността на дългосрочни ДЦК.

Акционерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход.

Разходите за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“. Разходите по трудовия стаж са включени в „Разходи за персонала“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

4.16. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизии се признават, когато Дружеството има сегашно задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития, когато има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, съдържащи икономически ползи и когато може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна.

Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение.

Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява, когато е уместно, специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време се представя като финансова разход.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.17. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към датата на баланса, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

При прилагането на възприетите счетоводни политики, ръководството на Дружеството е направило следните преценки, които имат най-съществен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет:

4.17.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изпълно. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.17.2. Приходи от договори с клиенти

При признаване на приходите по договори с клиенти ръководството прави различни преценки, приблизителни оценки и предположения, които оказват влияние върху отчетените приходи, разходи, активи и пасиви по договори. Ключовите преценки и предположения, които оказват съществено влияние върху размера и срока за признаване на приходите от договори с клиенти са оповестени бележка 4.4.1 Приходи по договори с клиенти, Задължения за изпълнение и подход за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти.

4.18. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.18.1. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. бележка 4.9). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.18.2. Справедлива стойност на имоти, машини и съоръжения

Дружеството отчита последващо основни групи имоти, машини и съоръжения по преоценена стойност, като използва доклади на независими външни оценители за определяне на справедливата им стойност. Спецификата на активите на дружеството и динамичната икономическа среда биха могли да доведат до вариации в използваните допускания и преценки при определяне на справедливата стойност. Подробна информация относно преоценката, използваните оценителски методи, допускания, и преценки при определяне на справедливата стойност е представена в бележка 6 Имоти, машини и съоръжения.

4.18.3. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2018 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в бележки 5 и 6. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.18.4. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

4.18.5. Обезценка на финансови активи

Обезценката на финансовите активи е в зависимост от преценката на кредитния риск на финансовите активи.

Към всяка отчетна дата Дружеството преценява дали кредитният риск по даден финанс инструмент се е увеличил значително спрямо момента на първоначалното признаване. При извършване на оценката Дружеството използва промяната в риска от неизгълнение, възникваща през очаквания живот на финансния инструмент, вместо промяната в размера на очакваните кредитни загуби. Тази оценка се прави на база сравнение на риска от неизгълнение на финансния инструмент към датата на отчета с риска от неизгълнение, настъпил към датата на първоначалното признаване. Информацията се идентифицира, без да са налице ненужни разходи или усилия.

При определянето на кредитния риск за даден финанс инструмент Дружеството използва разумна и подкрепяща се прогнозна информация, ако такава е налична или не се изискват прекомерни разходи или усилия за набавянето ѝ. Дружеството разчита на минала информация, когато се определя дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване, само ако не е налице

разумна информация, която е ориентирана към бъдещето (на индивидуална или на колективна база) или са необходими прекомерни разходи или усилия.

Когато наличната информация за определяне на сумата на обезценка е ограничена, тогава преценката се основава на исторически данни от опита на Дружеството, свързан с търговските взаимоотношения с подобни дължници, или на друга надеждна база за преценка.

Признаване и оценка за очаквани кредитни загуби на дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Подход за обезценка на търговски и други вземания и вземания от свързани лица с елемент на финансиране

Дружеството прилага индивидуален подход за обезценка на вземания с елемент на финансиране и предоставени кредити. Моделът за обезценка се базира на договорените в условията на финансовия инструмент парични потоци, както и допусканията и преценките за очаквани парични потоци и реализируемостта на финансовия актив, възприети от ръководствата при изготвянето на финансовите отчети.

В зависимост от характеристиките на актива и контрагента е възможно очакваните бъдещи парични потоци от актива съществено да се различават от договорените такива. Това би довело и до наличието на съществени равнища на очакваните кредитни загуби от актива.

Преразглеждане на очакваните бъдещи парични потоци по всеки конкретен актив се извършва към всяка отчетна дата.

Подход за обезценка на парични средства в банки

Дружеството прилага стандартизирания подход за изчисление на очакваните кредитни загуби на паричните средства в банки, като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Дружеството е депозирало паричните си средства. Тези кредитни рейтинги са присъдени основно от следните институции: Moody's, Standard and Poor's, Fitch, Българска Агенция за Кредитен рейтинг.

Подход за обезценка на краткосрочни търговски и други вземания и вземания от свързани лица

Дружеството прилага опростен подход за изчисляване на очакваните кредитни загуби за търговски вземания, които не съдържат елемент на финансиране.

За целите на определяне на очакваните кредитни загуби се извършва моделиране на ниво индустрия на клиента. Моделирането представлява присъщото извеждане на финансовия риск, който клиентите носят на дружествата в Дружеството.

Очакваните кредитни загуби се изчисляват за всяко единично вземане (фактура, лихвен лист и др.), задължавашо контрагент, коригирано на база дните просрочие и стандартния цикъл на плащане от страна на контрагента. Среден брой дни забава по клиент се определя на база историческа информация за периода на покриване на вземанията от страна на клиентите. Ретроспективният преглед се извършва за период от 3 до 5 години.

За целите на изчисляване на очакваните кредитни загуби, за финансови активи, възникнали по договори с контрагенти от индустрия „Енергия“, Дружеството е определило наличието на допълнителен риск. Поради това, търговски вземания, възникнали от контрагенти в горепосочената индустрия се считат за такива с по-висок риск.

Допълнителният риск се идентифицирана на база исторически опит за събирамостта на вземанията на Дружеството с контрагенти от тази индустрия, включително и влошено финансово състояние, ликвидни проблеми и други затруднения най-вече за търговци на електрическа енергия.

Така идентифицираните рискови фактори се считат за индикация за възможно нарастване на кредитния риск. Количественият ефект на нарастване на кредитния риск към контрагенти от индустрия „Енергия“ се определя посредством обособяване на допълнителна индустрия – „Енергия – висок риск“, при която е добавен компонентът „специфичен риск“, който участва при определянето на дисконтовия процент,

използван за изчисляване на размера на обезценката. От своя страна дисконтовият процент се изчислява като разлика между сбора на: % безрискова премия по матуритет на вземанията, специфичния за страната риск, цената на дълга, друг специфичен риск и % безрискова премия на базисния модел.

Подход за обезценка на съдебни и присъдени вземания

В случаите в които Дружеството е предприело съдебни действия за удовлетворяване на своите вземания, то същите се класифицират като Съдебни вземания. Този тип вземания се характеризират с пълно неизпълнение – т.е. нежелание или невъзможност на клиента да уреди своето задължение. Поради тази причина, независимо от наличието на решения на съдебните органи и стартирани изпълнителни процедури, събирамеостта на тези вземания и resp. очакваните бъдещи входящи парични потоци са ниски, а вероятността от неизпълнение вече е настъпила спрямо първоначалния актив, т.е. е равна на 100%.

4.18.6. Обезценка на кредити и вземания, счетоводна политика приложима до 31 декември 2017 г.

Ръководството преценява адекватността на обезценката на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти а на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултатите от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата.

4.18.7. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява с помощта на независим акционер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Дружеството бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. Несигурност в приблизителната оценка съществува по отношение на акционерските допускания, която може да варира и да окаже значителен ефект върху стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи.

4.18.8. Справедлива стойност на финансови инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котирани цени на активен пазар. Подробности относно използванието предположения са представени в поясненията за финансови активи и пасиви. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финанс инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

4.18.9. Провизии

Провизия за разходи за рекултивация на нарушен при минните работи земи се признава, когато е вероятно, че ще бъдат извършени разходи или възстановителни работи и Дружеството е задължено, по закон или по договорно задължение, да предприеме такива действия.

Към края на отчетния период, в настоящия годишен финансов отчет е призната провизия за разходи за рекултивация на нарушен при минните работи терени.

Провизията е изчислена на база на най-надеждната оценка на разходите, необходими за покриване на текущото задължение към края на отчетния период. При определянето на провизията са взети предвид действащото екологично законодателство, предстоящите за изземване земи, иззетите нерекултивирани земи, стойността на рекултивация на 1 декар земя, както и очакваните количества запаси от въглища до 2043 г., когато изтича концесията за добив на въглища, предоставена на Дружеството.

Тъй като съществува значителна несигурност за времевите периоди на бъдещите дейности по рекултивация на земите, които ще бъдат извършени от Дружеството, ръководството не е в състояние да определи сегашната стойност на разходите за рекултивация, поради което провизията е представена по недисконтираната ѝ стойност.

В бъдеще оценката на провизията за рекултивация би могла да се изменя в различна степен в зависимост от промените на екологичното законодателство и гореспоменатите фактори за нейното изчисление.

Дружеството признава провизии по съдебни дела в случаите когато има настоящо задължение и може да направи разумна оценка относно размера на задължението.

4.18.10. Разходи за разкривка

Разходите за разкривка са разходи, извършени от Дружеството за откриване на готовите за изземване въглищни запаси. Разходи за разкривка се оценяват на база на набраните разходи по разходни центрове, участващи в разкривната дейност, разпределят се в стойността на добитите и готовите за изземване въглища. Стойността на разходите за разкривка, която се отнася за подготвените за изземване въглища се представя като незавършено производство.

4.19. Финансирация (правителствени дарения)

Правителствените дарения (финансирация) се признават, когато съществува разумна сигурност, че дарението (финансирането) ще бъде получено и че всички свързани с него условия ще бъдат изпълнени. Когато дарението (финансирането) е свързано с разходна позиция, то се признава като приход за периодите, необходими за съпоставянето му на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира. Когато дарението (финансирането) е свързано с актив, то се представя като приход за бъдещ период и се включва в доходите през периода на полезен живот на свързания с него актив.

Когато Дружеството получава непарични правителствени дарения, дарението и актива се отчитат по номинална стойност, като дарението (финансирането) се признава като приход в отчета за печалбата или загубата за срока на полезния живот на актива.

5. Нематериални активи

Нематериални активи на Дружеството включват лицензи, софтуер, права за ползване и други нематериални активи. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Лицензи '000 лв.	Софтуер '000 лв.	Права за ползване '000 лв.	Други '000 лв.	Общо '000 лв.
Брутна балансова стойност					
Сaldo към 1 януари 2018 г.	245	4,488	2,559	362	7,654
Новопридобити активи		33	191	225	449
Отписани активи		(11)			(11)
Сaldo към 31 декември 2018 г.	245	4,510	2,750	587	8,092
Амортизация					
Сaldo към 1 януари 2018 г.	(245)	(3,977)	(2,139)	(352)	(6,713)
Амортизация		(136)	(67)	(5)	(208)
Отписани активи		12			12
Сaldo към 31 декември 2018 г.	(245)	(4,101)	(2,206)	(357)	(6,909)
Балансова стойност към 31 дек. 2018 г.	-	409	544	230	1,183

	Лицензи '000 лв.	Софтуер '000 лв.	Права за ползване '000 лв.	Други '000 лв.	Общо '000 лв.
Брутна балансова стойност					
Сaldo към 1 януари 2017 г.	245	4,416	2,863	362	7,886
Новопридобити активи	-	73	296	-	369
Отписани активи	-	(1)	(600)	-	(601)
Сaldo към 31 декември 2017 г.	245	4,488	2,559	362	7,654
Амортизация					
Сaldo към 1 януари 2017 г.	(241)	(3,841)	(2,672)	(350)	(7,104)
Амортизация	(4)	(137)	(67)	(2)	(210)
Отписани активи		1	600		601
Сaldo към 31 декември 2017 г.	(245)	(3,977)	(2,139)	(352)	(6,713)
Балансова стойност към 31 дек. 2017 г.	-	511	420	10	941

Дружеството няма съществени договорни задължения за придобиване на нематериални активи към 31 декември 2018 г.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

6. Имоти, машинни и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Дружеството включват земи и сгради, земи за добив на въглища, машини, съоръжения и оборудване, транспортни средства, стопански инвентар и други и разходи за придобиване на дълготрайни материални активи. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Земи и сгради '000 лв.	Земи за добив на въглища '000 лв.	Машини, съоръже- ния и оборудване '000 лв.	Транс- портни средства '000 лв.	Стопан- ски инвентар и други '000 лв.	Разходи за придобиване '000 лв.	Общо '000 лв.
Брутна балансова стойност							
Сaldo към 1 януари							
2018 г.	107,087	24,032	899,320	41,110	5,544	23,403	1,100,496
Новопридобити активи	394	-	37,732	5,088	164	112,613	155,991
Отписани активи	(480)	(4)	(33,334)	(88)	(127)	(40,483)	(74,516)
Трансфериирани активи	670	389	54,339	4	-	(55,402)	-
Преоценка отписана амортизация	(3,393)	(6,203)	(152,990)	(9,184)	-	-	(171,770)
Преоценка увеличение	10,071	3,820	19,194	351	-	-	33,436
Преоценка намаление/ Обезценка	(7,585)	(2,117)	(8,071)	(1,757)	-	(160)	(19,690)
Сaldo към 31 декември 2018 г.	106,764	19,917	816,190	35,524	5,581	39,971	1,023,947
Амортизация							
Сaldo към 1 януари							
2018 г.	(10,916)	(6,344)	(240,838)	(14,103)	(4,542)	-	(276,743)
Амортизация	(2,278)	(1,550)	(75,335)	(4,864)	(230)	-	(84,257)
Преоценка отписане	3,393	6,203	152,990	9,184	-	-	171,770
Отписани активи	469	-	15,846	55	118	-	16,488
Трансфериирани активи	-	-	2	(2)	-	-	-
Сaldo към 31 декември 2018 г.	(9,332)	(1,691)	(147,335)	(9,730)	(4,654)	-	(172,742)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.							
	97,432	18,226	668,855	25,794	927	39,971	851,205

	Земи и сгради '000 лв.	Земи за добив на въглища '000 лв.	Машини, съоръжения и оборудване '000 лв.	Транспортни средства '000 лв.	Стопански инвентар и други '000 лв.	Разходи за придобиване '000 лв.	Общо '000 лв.
Брутна балансова стойност							
Сaldo към 1 януари 2017 г.	105,250	23,857	855,905	35,032	5,574	38,409	1,064,027
Новопридобити активи	1,739	55	8,095	2,832	129	53,049	65,899
Отписани активи	(252)	(111)	(19,720)	(336)	(164)	(3,834)	(24,417)
Трансфериирани активи	350	231	55,040	3,582	5	(59,208)	-
Обезценка	-	-	-	-	-	(5,013)	(5,013)
Сaldo към 31 декември 2017 г.	107,087	24,032	899,320	41,110	5,544	23,403	1,100,496
Амортизация							
Сaldo към 1 януари 2017 г.	(8,912)	(4,804)	(172,092)	(10,116)	(4,453)	-	(200,377)
Амортизация	(2,228)	(1,548)	(76,099)	(4,231)	(251)	-	(84,357)
Отписани активи	227	8	7,305	291	160	-	7,991
Трансфериирани активи	(3)	-	48	(47)	2	-	-
Сaldo към 31 декември 2017 г.	(10,916)	(6,344)	(240,838)	(14,103)	(4,542)	-	(276,743)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	96,171	17,688	658,482	27,007	1,002	23,403	823,753

Преоценка и обезценка

Съгласно счетоводната политика на Дружеството и групата на БЕХ активи, отчитани по преоценена стойност са оценени към 31.12.2018г.

БЕХ ЕАД възлага оценка на справедливата стойност на имоти, машини и съоръжения на Мини Марица изток ЕАД и тест за обезценка към 31.12.2018 г. да се извърши от сертифицирана фирма. Оценката е извършена съгласно изискванията на МСС 16 и МСФО 13, както и при спазване на изискванията на Български стандарти за оценяване. Тестът за обезценка е извършен съгласно МСС 36.

При оценката на Имоти, машини и съоръжения и теста за обезценка е ползвана комбинация от трите базисни подхода, основани на икономическите принципи на равновесие на цените, очаквани ползи или заместване.

-Пазарен подход- извежда индикативна стойност, като сравнява актива, предмет на оценка с идентични или сходни активи, за които е налична ценова информация.

-Приходен подход-извежда индикативна стойност, като привежда бъдещите парични потоци към единна текуща капиталова стойност, т.е разглежда приходс , който актива ще генерира през полезния си живот и извежда индикативна стойност чрез процес на капитализация.

-Разходен подход-извежда индикативна стойност, използвайки икономическия принцип, че купувач не би платил за даден актив повече от разходите за придобиване на актив с равностойна стойност чрез покупка или изграждане.

В рамките на всеки подход , както и при възможните комбинации между тях са ползвани една или няколко техники (методи) за оценяване:

-Метод на пазарните сравнения, представлява анализ на стойността на правата върху актива, основан на сравнение среализирани цени на активен пазар при актуални сделки с идентични права върху активи, имащи сходни характеристики.

-Метод на дисконтирани парични потоци, извежда стойност на базата на поредица от парични потоци за бъдещи периоди, които се преобразуват към настояща стойност, чрез прилагане на подходяща дисконтова норма.

-Метод на амортизираната възстановителна стойност, представлява анализ на стойността на правата върху актива, основан на разходите за неговото създаване или заместване с подобен към момента на оценката, намалени със стойността на физическото, морално и икономическо обезценяване.

Входящите данни, използвани при подадите, са категоризирани като хипотези с преобладаващо 3-то ниво от йерархията на справедливите стойности, базирани на наблюдаеми пазарни данни със значими корекции или ненаблюдаеми данни.

Съгласно счетоводната политика при оценката до справедлива стойност се прилага ниво на същественост за отклонението между балансовата стойност и справедливата стойност до 5%. За съществено се счита и отклонение което е под 5%, ако кумулативния ефект е съществен за целите на изготвяне на финансовия отчет.

Резултатите от оценката са обобщени както следва:

Превишение на справедливата стойност над балансовата стойност на имоти, машини и съоръжения

	Земи и стради	Земи за добив на въглища	Машини, съоръже- ния и оборудване	Транс- ортни средства	Разходи за придо- биване	Общо
Увеличение/намаление на брутната балансова стойност	2,486	1,703	11,123	(1,406)	(160)	13,746
Увеличение на брутната балансова стойност за сметка на отписана амортизация	3,393	6,203	152,990	9,184	-	171,770
Общо	5,879	7,906	164,113	7,778	(160)	185,516
Увеличение на проеоценъчния резерв Приход в отчета за печалба или загубата и другия всеобхватен доход	9950	3,472	19,190	351	-	32,963
Общо	121	348	4	-	-	473
	10,071	3,820	19,194	351	-	33,436

Превишение на балансовата стойност над възстановимата стойност на имоти, машини и съоръжения

	Земи, подобре- ния върху земи и стради	Машини и съоръжения	Транспортни средства, без автомобили	Разходи за придо- биване	Общо
Обезценка за сметка на преоценъчен резерв в друг всеобхватен доход	(5,369)	(1,713)	(6,684)	(1,260)	(15,026)
Обезценка за сметка на разходи в текуща печалба и загуба	(2,216)	(403)	(1,387)	(497)	(160) (4,663)
Общо	(7,585)	(2,116)	(8,071)	(1,757)	(160) (19,689)

Всички разходи за амортизация и обезценка на имоти машини и съоръжения са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация и обезценка”.

Археството е заложило материални активи като обезпечения по свои задължения. Допълнителна информация е предоставена в бележка Задължения по заеми (бележка 21) и Свързани лица (бележка 33)

Преглед за обезценка

При изготвяне на теста за обезценка на активите е спазена следната последователност:

-Определяне на ниво на обезценка- идентифициране на индивидуални активи и/ или единици генериращи парични потоци.

-Определяне на възстановимата стойност.

-Сравнение на балансовата стойност с възстановимата.

Избраното ниво за тест за обезценка на активите на Археството е единица генерираща парични потоци.

Към 31.12.2018г. справедливата стойност намалена с разходите за продажба(приета за възстановима стойност) е оценена на 812,896 хил.лв. и е по висока от балансовата стойност на активите 798,104 хил.лв. на единицата генерираща парични потоци.

Раходи за придобиване

Към 31 декември 2018 г. разходите за придобиване на дълготрайни активи включват предоставени аванси на доставчици в размер на 3,524 х. лв. (31 декември 2017 г.: 7,247 х.лв.) и неприключени инвестиционни проекти за 36,447 х.лв. (31 декември 2017 г.: 16,156 х.лв.)

През 2018 година е извършен преглед относно очакваната реализация на някои от проектите в процес на изграждане.

С Протокол №05-2019/22.02.2019 година на Съвета на директорите, Археството взе решение да признае загуба от обезценка на активи, отчитани в отчета за финансовото състояние в размер на 160 хил.лева (бележка 22). Обезценка се извърши в съответствие с Протокол от 30.11.2018 година на Технически съвет на Археството, който направи анализ на незавършените обекти и изгответните проекти (ППР). При анализа се отчете влиянието на следните вътрешни и външни фактори:

- идентифициране и преглеждане на проекти за изграждане на дълготрайни активи, за които не са извършвани инвестиции за период по-дълъг от 60 месеца спрямо датата на преглед на активите;
- икономическата осъществимост на проектите, обоснованост и ефекти при реализирането им съгласно инвестиционната програма на Археството за следващия 5 годишен период и очаквани регуляторни изисквания;
- външни и вътрешни фактори, които могат да имат въздействие върху способността да възстанови разходите за придобиване- липса на финансиране, прекратени договори, специфика и очакван срок за въвеждане в употреба.

Капитализирани разходи по заеми

Раходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването на отговарящи на условията активи, са капитализирани като част от стойността на тези активи. За периода в стойността на придобиване на два актива, които са определени като отговарящи на условията са капитализирани 29 хил.лв. разходи по заеми по два инвестиционни заема получени целево за финансирането на придобиването на тези активи. Капитализирани са 100% от разходите по двата заема за периода.

7. Финансови активи по справедлива стойност

Сумите, признати в отчета за финансовото състояние, се отнасят към следните категории финансови активи:

Финансови активи	31 декември '2018
	'000 лв.
Инвестиции в инструменти на собствения капитал, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	
ЗАД Енергия	1,530
Балансова стойност	1,530

До 31.12.2017 г. инвестициите са класифицирани по МСС 39 като финансови активи на разположение за продажба и оценявани по цена на придобиване.

Регистрирани акции	31 декември '2017
	'000 лв.
ЗАД Енергия	147
Балансова стойност	147

Акциите на ЗАД Енергия АД не се търгуват на активен пазар. Оценката на справедливата стойност е извършена от лицензиран оценител. Използвани са оценъчни техники базирани на значителна ненаблюдана информация. Справедливата стойност е определена чрез метода на дисконтираните дивиденти, който се базира на приходния поток. Оценката попада в ниво 3 от йерархията на справедливите стойности.

Преоценка до справедлива стойност	1 януари 2018 г.	Изменение	31 декември 2018 г.
Акции на ЗАД Енергия АД	1,724	(194)	1,530

За 2018 г. са получени дивиденти в размер на 569 хил. лв. от ЗАД Енергия (2017 г.: 826 хил. лв.).

8. Вземания от свързани лица нетекущи

	31 декември '2018	31 декември '2017
	'000 лв.	'000 лв.
Аванси, предоставени на доставчици	1,078	713
Нефинансови активи	1,078	713
Търговски вземания, брутна сума	40,812	74,728
Търговски вземания от свързани лица	40,812	74,728
Финансови активи по амортизирана стойност	40,812	74,728
Вземания от свързани лица	41,890	75,441

9. Материални запаси

	31 декември '2018	31 декември '2017
	'000 лв.	'000 лв.
Резервни части и консумативи	60,558	59,939
Незавършено производство	50,618	30,547
Основни материали	11,034	11,777
Горива	2,055	1,023
Други	2,890	3,640
Материални запаси	127,155	106,926

Към 31.12.2018 г. стойността на незавършеното производство, представляващо разходи за разкривка за подготвените за изземване въглища, превишава значително стойността към 31.12.2017г. Превишението е съответстващо на наличните за изземване въглища, който са 4,298 хил. тона към 31.12.2018 г. и съответно 2,711 хил.тона към 31.12.2017 г.

Дружеството не е предоставило материални запаси като обезпечение на задължения към 31 декември 2018 г.

10. Търговски и други вземания

	31 декември '2018 '000 лв.	31 декември '2017 '000 лв.
Търговски вземания	8,807	34,945
Обезценка на търговски вземания	(599)	(566)
Търговски вземания, нетна сума	8,208	34,379
Други вземания	18,484	18,690
Обезценка на други вземания	(17,001)	(16,155)
Други вземания, нетна сума	1,483	2,535
Съдебни и присъдени вземания	117	297
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(114)	-
Съдебни и присъдени вземания, нетна сума	3	297
Финансови активи	9,694	37,211
Аванси, предоставени на доставчици	36	8
Предплатени разходи	1,736	2,450
Нефинансови активи	1,772	2,458
Търговски и други вземания	11,466	39,669

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските и други вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

С Протокол №05-2019/22.02.2019 година на Съвета на директорите Дружеството е определило, че прилагането на изискванията за обезценка на МСФО 9, водят до признаване на допълнителна загуба от обезценка към 31.12.2018 година както следва:

Обезценка	Натрупана обезценка по MCC39 към 31.12.2017 г.	Корекция	Очаквани кредитни загуби		Изменение 01.01.2018 г.	Очаквани кредитни загуби към 31.12.2018
			към	2018 г.		
Нетекущи и текущи търговски вземания	(566)	(274)	(840)		241	(599)
Съдебни и присъдени вземания	-	(294)	(294)		180	(114)
Други вземания	(16,155)	(630)	(16,785)		(216)	(17,001)
	(16,721)	(1,198)	(17,919)		205	(17,714)

През 2018 година с Бриkel ЕАД е сключено Допълнително споразумение от дата 11.06.2018 към Договор № 2-2015/09.09.2015г. за доставка на лигнитни въглища. Споразумението е в сила от 01.01.2018г., като с него се удължава срока на действие на Договора от 01.01.2018 до 31.12.2018 и се договарят количества лигнитни въглища, които ММИ ще доставя на Бриkel ЕАД през този период.

С подписано тристрочно от 20 юли 2018 година Споразумение между Мини Марица – Изток ЕАД, Бриkel ЕАД и Юропилън Трейд оф Енерджи АД, страните се договарят за прихващане на взаимни вземания и задължения отнасящи се за изразходвана ел. енергия.

Ръководството на Дружеството полага всички усилия за оптимизиране на разходите и събиране на вземанията.

Най-значимите търговски вземания към 31 декември са представени, както следва:

	31 декември '2018 '000 лв.	31 декември '2017 '000 лв.
Ей И Ес - ЗС Марица Изток 1 ЕООД	7,160	14,286
Брикел ЕАД	93	19,608
Ремотекс- Раднево ЕАД	566	566
Ремотекс - М ООД	145	141
М и М Милицер и Мюнх БГ ООД	70	174
Каолин АД	76	-
ЧЕЗ Трейд България ЕАД	210	-
Други	487	170
	<hr/> 8,807	<hr/> 34,945

11. Вземания от свързани лица текущи

	31 декември '2018 '000 лв.	31 декември '2017 '000 лв.
Търговски вземания, брутна сума	134,463	91,892
Натрупана обезценка на търговски вземания	(6,344)	-
	<hr/> 128,119	<hr/> 91,892
Търговски вземания от свързани лица		
Други вземания, брутна сума	451	331
Други вземания от свързани лица	451	331
	<hr/> 128,570	<hr/> 92,223
Финансови активи		
Вземания от свързани лица	<hr/> 128,570	<hr/> 92,223

	2018 г. '000 лв.
Сaldo на 1 януари обезценка по МСС 39	-
Първоначален ефект от прилагането на МСФО 9	(8,314)
Сaldo на 1 януари 2018 г. (преизчислено)	<hr/> (8,314)
Реинтегрирана	1,970
	<hr/> (6,344)

12. Пари и парични еквиваленти

	31 декември '2018 '000 лв.	31 декември '2017 '000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
български лева	41,267	21,726
евро	33	49
цлатски долари	3	2
britански лири	2	2
швейцарски frank	3	3
японски ѹени	9	8
Ефект от очаквани кредитни загуби	(14)	-
Пари и парични еквиваленти	<hr/> 41,303	<hr/> 21,790

За първи път през 2018 година се прилагат и някои други изменения и разяснения, но те не оказват ефект върху финансовия отчет на Дружеството. Дружеството не е приело стандарти, разяснения или изменения, които са публикувани, но все още не са влезли в сила.

3.2. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО в сила от 1 януари 2018г.

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане за периода, започващ на 1 януари 2018г.:

МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти”

МСФО 15 “Приходи от договори с клиенти” и свързаните разяснения към МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ (наричани по-нататък МСФО 15) заместват МСС 18 „Приходи“, МСС 11 „Договори за строителство“, както и няколко разяснения свързани с приходите. Новият стандарт изменя изискванията за признаване на приходи и установява принципи за докладване на информацията относно естеството, размера, времето и несигурността на приходите и паричните потоци, произтичащи от договори с клиенти. МСФО 15 въвежда нов, пет-стъпков модел за отчитане на приходите, произтичащи от договори с клиенти, и изиска приходите да се признават в размер, който отразява възнаграждението, на което предприятието очаква да има право в замяна на прехвърлените на клиента стоки или услуги. МСФО 15 изиска от предприятието да направят преценка, при отчитане на всички уместни факти и обстоятелства, когато прилагат всяка една стъпка от модела по отношение на договорите с клиенти.

Новият стандарт е базиран на принципа, че приходите се признават, когато контролът върху стоката или услугата се прехвърли на клиента.

Приходите, които имат съществен ефект за Дружеството основно са свързани с договори за продажба на лигнитни въглища, електрическа енергия и услуги. Продажбите се извършват съгласно склучени договори с клиенти. Договорите с клиентите за продажба отговарят на критериите за отчитане на договор с клиент.

Обичайно договорите с клиенти са с едно задължение за изпълнение.

Прилагането на МСФО 15 за първи път в Дружеството засяга главно следните области:

- включване на допълнителни оповестявания във финансовите отчети;
- идентифициране на задълженията за изпълнение.

(a) Преход

Дружеството е избрало да приложи МСФО 15, използвайки метода на кумулативния ефект, като ефектът от първоначалното прилагане на този стандарт се признава като корекция на началното салдо на неразпределената печалба/(непокрита загуба) на датата на първоначалното прилагане, т.е. 1 януари 2018г. Съответно, информацията представена за 2017 г. не е преизчислена, т.е. представена е в съответствие с прилаганите тогава разпоредби на МСС 18, МСС 11 и свързаните разяснения. В допълнение, изискванията за оповестяване на МСФО 15 не са изцяло приложени по отношение на сравнителната информация. Представена е сравнителната информация въз основа на изискванията за оповестяване на отменените стандарти (МСС 18) и прекласификации във връзка с новите изисквания за оповестяване по МСФО 15.

В съответствие с преходните разпоредби на стандарта, МСФО 15 е приложен само към договори, които не са били приключени към 1 януари 2018 г.

(б) Оценка и признаване

Приходите, които имат съществен ефект за Дружеството са приходите от продажба на лигнитни въглища, електрическа енергия, транспортни услуги. Признаването и оценяването на приходите по тези договори не се различава от признаването им с досегашната практика.

Дружеството е оценило ефектите от прилагането на новия стандарт МСФО 15 върху финансовите си отчети и не е идентифицирало области, които да бъдат засегнати и които да окажат влияние върху

	31 декември '2018 '000 лв.	31 декември '2017 '000 лв.
Парични средства в банкови сметки	41,055	21,546
Парични средства в брой	92	74
Блокирани парични средства със специално предназначение	170	170
Ефект от очаквани кредитни загуби	(14)	-
Пари и парични еквиваленти	41,303	21,790

Блокираните парични средства на Дружеството към 31 декември 2018 г., са 170 хил. лв. (2017 г.: 170 хил. лв.) и са по разплащателна сметка със специално предназначение в Алиант Банк България АД във връзка с договор с КЕВР.

13. Собствен капитал

13.1. Акционерен капитал

Към 31.12.2018 година регистрираният капитал се състои от 12,112,470 броя поименни акции с номинална стойност в размер на 10 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от Общото събрание на акционерите на Дружеството. Едноличен собственик на акционерния капитал е "Български Енергиен Холдинг" ЕАД, като 100% от регистрирания капитал на "Български Енергиен Холдинг" ЕАД са собственост на държавата. Правата на едноличния собственик се упражняват от Министъра на енергетиката.

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	12,112,470	7,112,470
Емисия на акции	-	5,000,000
Брой издадени и напълно платени акции	12,112,470	12,112,470
Брой акции, оторизирани за плащания на базата на акции	12,112,470	12,112,470
Общ брой акции, оторизирани на 31 декември	12,112,470	12,112,470

13.2. Законови и преоценъчни резерви

	Законови резерви '000 лв.	Преоценки по планове с дефинирани доходи '000 лв.	Преоценъчен резерв '000 лв.	Резерв на финансови активи по справедлива стойност '000 лв.	Общо '000 лв.
Сaldo към 1 януари 2018 г.	171,460	(32,693)	555,374	-	694,141
Промени в счетоводната политика	-	-	-	1,419	1,419
Сaldo към 1 януари 2018 г. след промени	171,460	(32,693)	555,374	1,419	695,560
Проеценки по планове с дефинирани вноски	-	(1,657)	-	-	(1,657)
Проеценка увеличение	-	-	32,963	32,963	32,963
Проеценка намаление	-	-	(15,026)	(193)	(15,219)
Ефект от отсрочени данъци	-	166	(1,794)	19	(1,609)
А друг всеобхватен доход за годината след данъци	-	(1,491)	16,143	(174)	14,478
Отписан преоценъчен резерв	-	-	(12,213)	-	(12,213)
Сaldo към 31 декември 2018 г.	171,460	(34,184)	559,304	1,245	697,825
Сaldo към 1 януари 2017 г.	171,460	(26,497)	562,214	-	707,177
Проеценки по планове с дефинирани вноски	-	(6,196)	-	-	(6,196)
Отписан преоценъчен резерв	-	-	(6,840)	-	(6,840)
А друг всеобхватен доход за годината след данъци	-	(6,196)	(6,840)	-	(13,036)
Сaldo към 31 декември 2017 г.	171,460	(32,693)	555,374	-	694,141

Законовите резерви към 31.12.2018 г. са в размер на 171,460 хил. лв. (2017 г.: 171,460 хил. лв.). Законовите резерви са формирани като разпределение на печалбата по реда на чл. 246 от Търговския закон. Те се заделят докато достигнат една десета или по-голяма част от капитала. Източници за формиране на законовите резерви са най-малко една десета част от нетната печалба, премии от емисии на акции и средствата, предвидени в устава или по решение на общото събрание на акционерите. Законовите резерви могат да бъдат използвани единствено за покриване на загуби от текущия и предходни отчетни периоди.

Преоценъчният резерв към 31.12.2018 г. е в размер на 559,304 хил. лв. (2017 г.: 555,374 хил. лв.). Този резерв е формиран в резултат на преоценки на имоти, машини и съоръжения нетно от данъци и не подлежи на разпределение към едноличния собственик на Дружеството.

Резервите, свързани с преоценки по планове с дефинирани доходи към 31.12.2018 г. представляват акционерски загуби по планове с дефинирани доходи признати в съответствие с акционерски доклад и изискванията на МСС 19 Доходи на персонала.

13.3. Разпределение на печалба за дивиденти

Съгласно Протокол 24-2018/03.05.2018 година на Съвета на директорите на „Български енергиен холдинг“, в съответствие с Разпореждане № 2 от 29.03.2018 г. на Министерски съвет, Дружеството през месец май разпределя дивидент в полза на БЕХ в размер на 50% от печалбата за 2017 година в размер на 2,803,076.21 лева. Към 31 декември 2018 г. дивидента е платен.

Дивидентът на една акция е 0.23 лв.

Към датата на съставяне и приемане на финансния отчет за Дружеството, няма решение на Съвета на Директорите за разпределение на печалба. Разпределение на печалбата за 2018 година Дружеството ще извърши след публикуване на Разпореждане на Министерски съвет за установяване и внасяне в полза на държавата на отчисления от печалбата от държавни предприятия и търговски дружества с държавно участие на капитала.

14. Задължения по заеми от банки нетекущи

Заеми, отчитани по амортизирана стойност:

	31 декември '2018	31 декември '2017
SGЕкспресбанк	29,334	1,168
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност-нетекуща част	29,334	1,168

15. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	31 декември '2018 '000 лв.	31 декември '2017 '000 лв.
Нетекущи:		
Планове с дефинирани доходи	76,774	73,134
Нетекущи пенсионни и други задължения към персонала	76,774	73,134
Текущи:		
Планове с дефинирани доходи	4,647	4,581
Задължения към персонал	27,861	24,696
в т.ч. компенсируеми отпуски	11,484	9,201
Задължения за социално осигуряване	10,351	9,170
в т.ч. компенсируеми отпуски	3,152	2,517
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	42,859	38,447

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към служители на Дружеството, които следва да бъдат уредени през 2019 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период.

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са, както следва:

	31 декември '2018 '000 лв.	31 декември '2017 '000 лв.
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 1 януари	77,715	68,012
Разходи за текущ трудов стаж	7,249	6,616
Разходи за лихви	1,385	1,796
Преоценки – акционерски (печалби)/загуби от промени в предположенията	1,657	6,884
Изплатени доходи	(6,585)	(5,593)
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	81,421	77,715

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в печалбата или загубата, може да бъде представена, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Разходи за текущ трудов стаж	7,249	6,616
Нетни разходи за лихви	1,385	1,796
Общо разходи признати в печалбата или загубата	8,634	8,412

Разходите за текущ стаж са включени в „Разходи за персонала“. Нетните разходи за лихви са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“.

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в другия всеобхватен доход, може да бъде представена, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Акционерски печалби/(загуби) от промени в предположенията	1,657	6,884
Общо приходи (разходи), признати в другия всеобхватен доход	1,657	6,884

На базата на минал опит Дружеството очаква да плати вноски по плана за дефинирани доходи за 2018 г. в размер на 4 647 хил. лв.

Значимите акционерски предположения при определянето на задълженията по планове с дефинирани доходи са свързани с дисконтовия процент, очаквания процент на увеличение на заплатите и средната продължителност на живота. Следващата таблица представя анализ на чувствителността и обобщава ефектите от промените в тези акционерски предположения върху задълженията по планове с дефинирани доходи към 31 декември 2018 г.:

Увеличение (+) / Намаление (-) на:	Увеличение с 1% '000 лв.	Намаление с 1% '000 лв.
От промяна в лихвен процент		
Обща сума на разходите за лихви и за текущ стаж	136	(187)
Обща сума на задължението към 31 декември 2018	(7,732)	9,043
От промяна в ръста на заплатите		
Обща сума на разходите за лихви и за текущ стаж	748	(612)
Обща сума на задължението към 31 декември 2018	8,972	(7,824)

Използваните демографски статистически предположения се основават на процент на текучество на персонала на Дружеството през последните пет години; смъртност на населението на България съгласно данните на Националния статистически институт и статистически данни от Националния

център за здравна информация относно нетрудоспособност на населението и преждевременно пенсиониране.

Анализът на чувствителността е базиран на промяна в само едно от предположенията. Той може да се различава от действителната промяна в задълженията за дефинирани доходи, тъй като промените в предположенията често са свързани помежду си.

Планът излага Дружеството на акционерски рискове като лихвен риск, риск от промяна в продължителността на живота и инфлационен риск:

- Лихвен риск – Настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи е изчислена с дисконтов процент, определен на базата на доходността на емисии на ДЦК. Спад в пазарната доходност на ДЦК ще доведе до увеличение на задълженията по планове с дефинирани доходи на Дружеството.
- Риск от промяна в продължителността на живота – Увеличение на очакваната продължителност на живота на служителите би довело до увеличение в задълженията по планове с дефинирани доходи.
- Инфлационен риск - Увеличение на инфлацията би довело до увеличение в задълженията по планове с дефинирани доходи.

16. Провизии

Балансовата стойност на провизията за рекултивация може да бъде представена, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Провизия за рекултивация		
Балансова стойност към 1 януари	100,050	95,839
Допълнителни провизии	3,600	4,211
Промяна в приблизителната оценка	(6,483)	-
Използвани суми	(337)	-
Балансова стойност към 31 декември	96,830	100,050
Представени в отчета за финансовото състояние като:		
Нетекущи пасиви	95,998	99,023
Текущи пасиви	832	1,027

База за определянето на средните предполагаеми разходи за рекултивация на един тон продукция е действащото екологично законодателство, предстоящите за изземване земи, иззетите нерекултивирани земи, стойността на рекултивация на 1 декар земя, както и очакваните количества запаси от въглища до 2043 г. Сумата на начислените провизии през 2018 г. и 2017 г. е изчислена на базата на следните данни:

	2018	2017
Добити въглища (хил. тона)	27,963	30,337
Разходи за рекултивация (лева/тон продукция)	0.14	0.14
Рекултивирани земи през периода (дка)	246	-

Тъй като съществува значителна несигурност за времевите периоди на бъдещите дейности по рекултивация на земите, които ще бъдат извършени от Дружеството, ръководството не е в състояние да определи сегашната стойност на разходите за рекултивация, поради което провизията е представена по недисконтираната ѝ стойност.

В бъдеще оценката на провизията за рекултивация би могла да се изменя в различна степен в зависимост от промените на екологичното законодателство и гореспоменатите фактори за нейното изчисление.

Текущите провизии включват признати задължения по съдебни дела и може да бъде представена, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Задължения за изплащане към към 1 януари	102	102
Начислени разходи по съдебни дела	36	-
Изплатени суми	<u>(50)</u>	<u>-</u>
Балансова стойност към 31 декември	<u>88</u>	<u>102</u>
Представени в отчета за финансовото състояние като:		
Текущи пасиви	88	102

Към 31.12.2018 година е направен преглед на предявените правни искове към Дружеството.

Дружеството не е установило дела, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии.

17. Отсрочени финансиранния

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
На 1 януари	25,176	23,944
Получени през годината	10,875	3,798
Признати в печалбата или загубата:	<u>(2,482)</u>	<u>(2,566)</u>
На 31 декември	<u>33,569</u>	<u>25,176</u>
в т.ч. нетекущи	31,365	22,879
в т.ч. текущи	2,204	2,297

Финансиранията се отнасят за финансиране за дълготрайни активи в процес на изграждане.

Финансирането за дълготрайни активи е свързано с Международен фонд „Козлодуй“, като администратор на средствата на фонда е Европейската банка за възстановяване и развитие, а управлението на усвояването им от българска страна се осъществява от Министерството на енергетиката. Финансирането е свързано с енергийната ефективност чрез рехабилитация на тежкото промишлено минно оборудване и подмяна на роторни многокофови багери на Дружеството и други дейности. Финансирането е на обща стойност 30,150 хил. евро.

Към 31.12.2018 г. Дружеството отчита финансиране на дълготрайни активи по шест договора с фирми изпълнители:

Договор с Реф. ММЕ/PIU „Пъйри енерджи“ – консултант по изпълнението на рамковото споразумение с ЕБВР

Договор с Реф. ММЕ/С „Сименс“ ЕООД за „Рехабилитация на главните трансформаторни станции и изграждане на нови мобилни такива заедно с прилежащите разпределителни устройства и свързващо оборудване за повишаване на ел.захранването от 6 kV до 20kV за р-к 2 и р-к 3“ за договорна цена € 12,557,535.97. Финансирането се осигурява 70% от Европейската банка за възстановяване и развитие чрез фонд Козлодуй и 30% от средствата на „Мини Марица-изток“ ЕАД. Договора е приключили към 31.12.2015 година.

Договор с Реф. ММЕ/А Риск инженеринг“ АД за „Проектиране, доставка и монтаж на съоръжения и оборудване за он-лайн контрол на натоварването на лентовите транспортьори и багерите в „Мини Марица-изток“ ЕАД“ за договорна цена € 4,663,484.95. Финансирането се осигурява 70% от Европейската банка за възстановяване и развитие чрез фонд Козлодуй и 30% от средствата на „Мини Марица-изток“ ЕАД. Договора е приключили към 31.12.2016 година.

Договор с Реф. № MME/D (Лот А): „Проектиране, доставка и монтаж на съоръжения и оборудване за компенсиране на реактивната мощност на тежкото промишлено минно оборудване на „Мини Марица-изток” ЕАД, България”, с изпълнител „СИМЕНС” ЕООД, България за договорна цена € 951,954.13. Финансирането се осигурява 70% от Европейската банка за възстановяване и развитие чрез фонд Козлодуй и 30% от средствата на „Мини Марица-изток” ЕАД. Договорът е приключен към 31.12.2018 година.

Договор с Реф. № MME/D (Лот Б): „Рехабилитация (проектиране, доставка и монтаж) на промишленото осветление чрез подмяна с LED осветители в „Мини Марица-изток” ЕАД, България”, с изпълнител ETRALUX, Испания за договорна цена € 2,446,767.04. Финансирането се осигурява 70% от Европейската банка за възстановяване и развитие чрез фонд Козлодуй и 30% от средствата на „Мини Марица-изток” ЕАД. Договорът е приключен през август 2018 г.

Договор с Реф. № MME/BWE „Проктиране, изработка, доставка, изграждане и пускане в експлоатация на роторен багер от типа SRs 2000 и роторен багер от типа SRs 200 в „Мини Марица-изток” ЕАД, с изпълнител консорциум „FAMUR-БЪЛГАРСКА ЕНЕРГЕТИКА“, за договорна цена €25 848 663. Финансирането се осигурява 50% от Европейската банка за възстановяване и развитие чрез фонд Козлодуй и 50% от средствата на „Мини Марица-изток” ЕАД. Изпълнението по договора стартира през 2017 година и ще преключи през септември 2019 година.

Финансиранятията се признават на приход систематично за срока на полезния живот на нетекущи активи за които са получени.

18. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари '2018	Корекция от първоначал- но прилагане на МСФО 9	1 януари '2018 след корекция	Признати в		31 декември '2018
				друг всебхватен доход	Признати в печалбата или загубата	
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	41,057	-	41,057	1,794	(3,151)	39,700
Финансови актизи по справедлива стойност в друг всебхватен доход	-	157	157	(19)	-	138
Обезценка на вземания	(1,672)	(954)	(2,626)	-	219	(2,407)
Провизия за рекултивация	(10,005)	-	(10,005)	-	322	(9,683)
Пенсионни и други задължения към персонала	(7,771)	-	(7,771)	(166)	(205)	(8,142)
Неизползвани отпуски на персонала	(1,189)	-	(1,189)	-	(294)	(1,483)
Неплатени доходи на персонала	(9)	-	(9)	-	(132)	(141)
Провизии за съдебни дела	(10)	-	(10)	-	2	(8)
	<u>20,401</u>		<u>19,604</u>	<u>1,609</u>	<u>(3,239)</u>	<u>17,974</u>
Признати като:						
Отсрочени данъчни активи	<u>(20,656)</u>		<u>(21,610)</u>			<u>(21,864)</u>
Отсрочени данъчни пасиви	<u>41,057</u>		<u>41,214</u>			<u>39,838</u>
Нетно отсрочени данъчни пасиви	<u>20,401</u>		<u>19,604</u>			<u>17,974</u>

Отсрочените данъци за сравнителния период 2017 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2017	Признати в друг всеобхватен доход	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2017
Имоти, машини и съоръжения	'000 лв. 43,772	'000 лв. (2,715)	'000 лв. (2,715)	'000 лв. 41,057
Обезценка на финансови активи	(1,615)			(1,615)
Обезценка на вземания	(57)			(57)
Провизия за рекултивация	(9,584)		(421)	(10,005)
Пенсионни и други задължения към персонала	(6,801)	(688)	(282)	(7,771)
Неизползвани отпуски на персонала	(813)		(376)	(1,189)
Неплатени доходи на персонала	(5)		(4)	(9)
Провизии за съдебни дела	(10)			(10)
	24,887	(688)	(3,798)	20,401
Признати като:				
Отсрочени данъчни активи	(18,885)			(20,656)
Отсрочени данъчни пасиви	43,772			41,057
Нетно отсрочени данъчни пасиви	24,887			20,401

19. Търговски и други задължения

	31 декември '2018	31 декември '2017
	'000 лв.	'000 лв.
Търговски задължения	17,447	9,183
Гаранции по договори за строителство	247	508
Гаранции по договори за услуги	28	204
Получени депозити	2,142	1,777
Финансови пасиви отчитани по амортизирана стойност	19,864	11,672
Данъчни задължения	12,263	11,253
Задължения по аванси	2	
Други задължения	135	223
Нефинансови пасиви	12,400	11,476
Текущи търговски и други задължения	32,264	23,148

Търговските задължения, отразени в отчета за финансовото състояние, включват:

Текущи	31 декември '000 лв.	31 декември '000 лв.
Юропиан трейл оф енерджи АД	7,594	-
Сакса ООД	1,279	-
Обединение "Багери СРС 2000-2016" ДЗЗД	1,100	-
Каучук АД	857	274
Витоком ООД	570	-
Пресков АД	467	235
Майнинг секюрити ДЗЗД	440	945
Минстрой - ремотекс ДЗЗД	384	667
Илия Илиев-Сведи ЕТ	328	307
Чез трейл българия ЕАД	305	775
ЗЗД Превози фаворит 2014	283	272
Марица транс 2014 ДЗЗД	231	221
Ефир-ремонт верижни машини ЕООД	228	-
Сасин българия ЕООД	193	-
Сигма строй 365 ЕООД	181	-
Мултифорс А.С. ЕООД	175	376
ДЗЗД Ай ви пи-транс	133	-

РДПБЗН - Стара Загора	123	134
Сейл Комерс АД	113	47
Ваяна ЕООД	111	-
Медина Мед ООД	102	32
Инса Ойл ООД	-	1,006
Металекс ДООЕЛ	93	267
Сезар Трейд ЕООД	-	263
Булмашинъри Ентерпрайсис ООД	28	249
Етракулкс - клон България	-	198
Обединение ТМО 2015 ДЗЗД	58	187
Арко Импорт ЕООД	36	177
Енергоремонт Холдинг АД	71	141
ПВР ЕООД	-	128
Седона ОП ЕООД	68	122
Жилмен -Ж ЕООД	-	119
Санрок ЕООД	-	114
КНД ЕООД	23	105
Реун Холдинг АД	-	101
ДАВ ЕООД	-	93
Булкомерс ООД	23	79
Ел контрол ЕООД	-	51
Георги Стефанов-Златаров ЕТ	52	39
Металик АД	3	2
Други	1,795	1,457
	17,447	9,183

Нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

20. Задължения към свързани лица

	31 декември '2018 '000 лв.	31 декември '2017 '000 лв.
Задължения по получени заеми	4,786	23,533
Търговски задължения	9,572	9,342
Други задължения	8,325	8,325
Финансови пасиви по амортизирана стойност към свързани лица	22,683	41,200

21. Задължения по заеми текущи

Задължения по заеми	31 декември '2018 '000 лв.	31 декември '2017 '000 лв.
SGЕкспресбанк	8,430	-
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност - текуща част	8,430	-

Всички заеми са деноминирани в български лева.

Ползвани кредити за оборотни средства под формата на овърдрафт от „Мини Марица-Изток“ ЕАД:

Сосиете Женерал Експресбанк АД, гр. Варна – Предоставяне на оборотен кредит под формата на овърдрафт с лимит до 12 млн. лв. склучен през м. октомври 2017 година. Срок на пълно усвояване и погасяване на овърдрафта е 12 месеца от датата на сключване на договора, до 18.10.2018 година. Договорен лихвен процент ОЛП + 1,44%. Кредита е без обезпечение. Договора е приключен и задълженията по него изплатени в срок. Към 31.12.2018 год. няма задължение по кредита.

Сосиете Женерал Експресбанк АД, гр. Варна – Предоставяне на оборотен кредит под формата на овърдрафт с лимит до 8 млн. лв. склучен през м. октомври 2017 година. Срок на пълно усвояване и погасяване на овърдрафта е 12 месеца от датата на сключване на договора, до 18.10.2018 година.

Договорен лихвен процент ОЛП + 1,44%. Кредита е без обезпечение. С Допълнително споразумение № 1 от 23.10.2018 година, страните се споразумяват за удължаване на срока на действие на Договора с 12 месеца, считано от 18.10.2018, като крайния срок за издължаване на всички дължими суми по кредита е 17.10.2019 година, с кредитен лимит до 5,900 хил.лв. Към 31.12.2018 год. няма задължение по кредита.

Ползвани дългосрочни целеви кредити от „Мини Марица-Изток“ ЕАД :

За обезпечаване позиции от Инвестиционната програма на Дружеството има склучени следните целеви договори за кредит:

Сосиете Женерал Експресбанк АД, гр. Варна – Инвестиционен кредит с лимит до 19,100 хил. лева за финансиране изпълнението на Договор №: MME/BWE отнасяща се за: „Проектиране, производство, доставка, изграждане и пускане в експлоатация на роторни багери от типа SRs 2000 в „Мини Марица – Изток“ ЕАД, България“. Усвояването на кредита е предвидено за периода 2016 – 2018 година. Договорен лихвен процент - годишна лихва върху фактически ползваните суми по кредита в размер на ОЛП + надбавка от 1,89% годишно. Еднократна такса за управление и обработка в размер на 0,29 % върху сумата на кредита. Наказателната лихва за просрочие на дължими вноски е в размер на ОЛП + 6%. Обезпечение: Договор за особен залог на активи от 24.11.2016, чиято стойност покрива размера на кредита. Периода на действие на кредита е 81 месеца, като е предвиден 21 месечен гратисен период и 60 месечен период за издължаване на задължението по кредита. С Допълнително споразумение от 25.06.2018 година, срока на усвояване е удължен до 31.07.2019, а крайния срок на издължаване на всички задължения е 30.06.2024 година. През гратисния период Дружеството ще дължи лихва всеки месец, начислена върху фактически усвоената част от инвестиционния кредит. Към 31.12.2018 година усвоените суми по кредита са в размер на 12,043 хил. лв., платените лихви по кредита са в размер на 123 хил.лв., балансовата стойност на задължението е 12,010 хил. лв.

Сосиете Женерал Експресбанк АД, гр. Варна – Инвестиционен кредит с лимит до 5,200 хил. лева за финансиране изпълнението на Договор №: MME/BWE отнасяща се за: „Проектиране, производство, доставка, изграждане и пускане в експлоатация на роторни багери от типа SRs 200 в „Мини Марица – Изток“ ЕАД, България“. Усвояването на кредита е предвидено за периода 2016 – 2018 година. Договорен лихвен процент - годишна лихва върху фактически ползваните суми по кредита в размер на ОЛП + надбавка от 1,89% годишно. Еднократна такса за управление и обработка в размер на 0,29 % върху сумата на кредита. Наказателната лихва за просрочие на дължими вноски е в размер на ОЛП + 6%. Обезпечение: Договор за особен залог на активи от 24.11.2016, чиято стойност покрива размера на кредита. Периода на действие на кредита е 81 месеца, като е предвиден 21 месечен гратисен период и 60 месечен период за издължаване на задължението по кредита. С Допълнително споразумение от 25.06.2018 година, срока на усвояване е удължен до 31.07.2019, а крайния срок на издължаване на всички задължения е 30.06.2024 година. През гратисния период Дружеството ще дължи лихва всеки месец, начислена върху фактически усвоената част от инвестиционния кредит. Към 31.12.2018 година усвоените суми по кредита са в размер на 1,763 хил. лв., платените лихви по кредита са в размер на 20 хил. лв., балансовата стойност на задължението е 1,754 хил. лв.

Сосиете Женерал Експресбанк АД, гр. Варна – „Инвестиционен кредит с лимит до 8,000 хил. лв. за финансиране изпълнението на Договор MT440/19.12.2017 за доставка на булдозери за изпълнение на технологични дейности“. Усвояването на кредита е предвидено да се осъществи до 31.12.2018 година. Договорен лихвен процент - годишна лихва върху фактически ползваните суми по кредита в размер на ОЛП + надбавка от 1,69% годишно. Еднократна такса за управление и обработка в размер на 0,50 % върху сумата на кредита. Наказателната лихва за просрочие на дължими вноски е в размер на ОЛП + 6%. Обезпечение: Договор за особен залог на активи от 13.06.2018 . Издължаването на главницата по кредита е предвидено в 48 равни месечни вноски по главницата и ще започне от м. януари 2019. Крайния срок на издължаване на всички задължения е 31.12.2022 година. През периода на усвояване на кредита, Дружеството ще дължи лихва, начислена върху фактически ползваните суми по кредита. Договорения размер на кредита е изцяло усвоен. Към 31.12.2018 година, задължението по кредита е в размер на 8,000 хил. лв. в т.ч. дългосрочна част 6,000 хил. лева, а платените лихви по кредита са в размер на 11 хил. лв. Просрочени задължения по договора към 31.12.2018 г. няма.

Сосиете Женерал Експресбанк АД, гр. Варна – „Инвестиционен кредит с лимит до 8,000 хил. лв. за финансиране изпълнението на Договор MT448/21.12.2017 за доставка на булдозери за работа в

откривни хоризонти на рудниците“. Усвояването на кредита е предвидено да се осъществи до 31.12.2018 година. Договорен лихвен процент - годишна лихва върху фактически ползваните суми по кредита в размер на ОЛП + надбавка от 1,69% годишно. Еднократна такса за управление и обработка в размер на 0,50 % върху сумата на кредита. Наказателната лихва за просрочие на дължими вноски е в размер на ОЛП + 6%. Обезпечение: Договор за особен залог на активи от 13.06.2018 . Издължаването на главницата по кредита е предвидено в 48 равни месечни вноски по главницата и ще започне от м. януари 2019. Крайния срок на издължаване на всички задължения е 31.12.2022 година. През периода на усвояване на кредита, Дружеството ще дължи лихва, начислена върху фактически ползваните суми по кредита. Договорения размер на кредита е изцяло усвоен. Към 31.12.2018 година, задължението по кредита е в размер на 8,000 хил. лв. в т.ч. дългосрочна част 6,000 хил. лева, а платените лихви по кредита са в размер на 56 хил. лв. Просрочени задължения по договора към 31.12.2018 г. няма.

Сосиете Женерал Експресбанк АД, гр. Варна – „Инвестиционен кредит с лимит до 8,000 хил. лв. за финансиране изпълнението на Договор МТ452/22.12.2017 за доставка на булдозери за работа в насипищните хоризонти на рудниците“. Усвояването на кредита е предвидено да се осъществи до 31.12.2018 година. Договорен лихвен процент - годишна лихва върху фактически ползваните суми по кредита в размер на ОЛП + надбавка от 1,59% годишно. Еднократна такса за управление и обработка в размер на 0,49 % върху сумата на кредита. Наказателната лихва за просрочие на дължими вноски е в размер на ОЛП + 6%. Обезпечение: Договор за особен залог на активи от 13.06.2018 . Издължаването на главницата по кредита е предвидено в 48 равни месечни вноски по главницата и ще започне от м. януари 2019. Крайния срок на издължаване на всички задължения е 31.12.2022 година. През периода на усвояване на кредита, Дружеството ще дължи лихва, начислена върху фактически ползваните суми по кредита. Договорения размер на кредита е изцяло усвоен. Към 31.12.2018 година, задължението по кредита е в размер на 8,000 хил. лв. в т.ч. дългосрочна част 6,000 хил. лева,, а платените лихви по кредита са в размер на 48 хил. лв. Просрочени задължения по договора към 31.12.2018 г. няма.

Балансовата стойност на банковите заеми се приема за разумна приблизителна оценка на справедлиата им стойност.

22. Приходи от договори с клиенти

22.1. Елементи на приходите по договори с клиенти

Приходи по договори с клиенти	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
Продажба на въглища	507,451	541,691
Приходи от транспортни услуги	6,533	9,430
Приходи от продажба на електрическа енергия	3,726	2,795
Приходи от пренос на ел.енергия	366	368
Приходи от студен резерв	462	-
Приходи от продажба на краткотрайни активи	2,458	2,002
Приходи от други договори с клиенти	423	554
Приходи по договори с клиенти	521,419	556,840

Във връзка с приемането на МСФО 15 и изискванията за оповестяване, които той въвежда, са приети промени в представянето и класификацията на приходите, данните за предходния период са рекласифицирани.

22.2. Пазари и съществени продукти и услуги

Приходите по договори с клиенти се реализират от продажби на вътрешен пазар.

Съществени продукти/услуги	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
Въглища	507,451	541,691
Електрическа енергия	3,726	2,795
Услуги	6,533	9,430
Други	3,709	2,924
Общо:	521,419	556,840

22.3. Салда, свързани с договори с клиенти

Салда по договори с клиенти	31.12.2018 г.
	'000 лв.
Търговски вземания	176,163
Търговски вземания обезценка	(6,943)
	169,220

22.4. Признаване на приходите

Момент във времето за признаване на приходите	2018 г.	2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Продукти, които се прехвърлят в определен момент	2,881	2,556
Продукти и услуги, които се прехвърлят с течение на времето	518,538	554,284
Общо:	521,419	556,840

22.5. Задължения за изпълнение

Дружеството има склучени дългосрочни договори за продажба на въглища с основните си клиенти.

Съгласно склучен дългосрочен договор за продажба на въглища с „ЕЙ И ЕС - ЗС Марица Изток 1” ЕООД (AES) Дружеството има задължене да доставя минимално годишно количество от 5,184 хил. стандартни тона лигнитни въглища. През текущата година са доставени 5,179 хил. стандартни тона.

Съгласно склучен дългосрочен договор за продажба на въглища с „КонтурГлобал Марица Изток 3” АД (ContourGlobal) Дружеството има задължене да доставя минимално годишно количество от 6,187 хил. стандартни тона лигнитни въглища. През текущата година са доставени 6,701 хил. стандартни тона.

23. Други доходи

Други доходи	2018 г.	2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от неустойки и лихви по договори с доставчици и клиенти	7,333	7430
Приходи от финансиране	2,482	2566
Приходи от наеми	936	994
Нетна печалба от продажба на имоти, машини и съоръжения	2	142
Приходи от излишъци на активи	562	219
Приходи от ликвидация на активи	-	0
Приходи от застрахователни събития	46	98
Приходи от отписани задължения	2	8
Други доходи	171	248
Други доходи	11,534	11,705

24. Разходи за материали

Разходи за материали	2018 г.	2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Електроенергия	(83,434)	(78,207)
Резервни части	(24,612)	(25,607)
Горива	(14,844)	(11,997)
Материали за ремонт и поддръжка	(19,646)	(27,004)
Други материали	(1,553)	(1,663)
	(144,089)	(144,478)

25. Разходи за външни услуги

Разходи за външни услуги	2018 г.	2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Концесионни такси	(15,223)	(16,250)
Транспорт	(8,531)	(7,744)
Разходи за охрана	(9,056)	(8,564)
Поддръжка на имоти, машини и съоръжения	(5,581)	(8,442)
Разходи за чужда механизация	(1,546)	(4,554)
Консултантски услуги	(778)	(1,229)
Разходи за извозване на хумус	(396)	(532)
Разходи за пробивновзвривни дейности	(1,360)	(1,860)
Застраховки	(587)	(536)
Телекомуникационни и пощенски разходи	(204)	(199)
Наем	(5)	(28)
Рекламни услуги	(184)	(185)
Други	(1,523)	(1,906)
	(44,974)	(52,029)

26. Разходи за амортизация и ефект преоценка/обезценка

Разходи за амортизация и ефект преоценка/обезценка	2018 г.	2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Разходи за амортизация на имоти машини и съоръжения	(84,257)	(84,357)
Разходи за амортизация на нематериални активи	(208)	(210)
Приход от преоценка на имоти машини и съоръжения	473	-
Разходи за обезценка на имоти машини и съоръжения	(4,663)	(5,013)
	(88,655)	(89,580)

27. Разходи за персонала

Разходи за персонала	2018 г.	2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Разходи за заплати	(177,607)	(162,964)
в.т.ч разходи за неизползван отпуск	(2,283)	(2,934)
Разходи за социални осигуровки в т.ч.	(56,623)	(52,884)
разходи за осигуровки свързани с пенсии	(43,174)	(35,603)
разходи за осигуровки върху неизползван отпуск	(635)	(850)
Социални разходи	(30,308)	(31,668)
Пенсии - планове с дефинирани вноски	(7,249)	(6,616)
	(271,787)	(254,132)

Средносписъчен брой на персонала по категории:

Класове персонал	2018 г.	2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Наети лица по трудово правоотношение	7,327	7,273
Ръководители	193	192
Специалисти	475	475
Техники и приложни специалисти	493	497
Помощен административен персонал	224	223
Персонал зает с услуги на населението, търговия и охрана	65	62
Квалифицирани произв.работници и сродни на тях професии	2,168	2,156
Машинни оператори и монтажници	2,967	2,935
Професии неизискващи специална квалификация	742	733

28. Разходи за обезценка на активи на финансови активи

Начислена/възстановена обезценка на:	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
Търговски и други вземания	241	-
Други вземания	(216)	-
Търговски вземания от свързани лица	1,970	-
Съдебни вземания	180	-
Парични средства и краткосрочни депозити	15	-
	2,190	-

29. Други разходи

Други разходи	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
Разходи за бесплатна храна	(13,731)	(13,500)
Местни данъци и такси	(1,441)	(1,346)
Костюми и лични предпазни средства	(1,914)	(2,012)
Брак на материални запаси и имоти, машини и съоръжения	(1,838)	(713)
Данъци върху разходите	(116)	(109)
Курсове за квалификация	(448)	(342)
Командировки	(286)	(279)
Неустойки и лихви за просрочени задължения	(37)	(579)
Лихви и санкции към бюджета	(67)	(219)
Други	(1,509)	(2,196)
	(21,387)	(21,295)

30. Отчетна стойност на продадени активи

Отчетна стойност на продадени активи	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
Електрическа енергия	(2,832)	(1,826)
Други текущи активи (стоки, материали)	(807)	(760)
Отчетна стойност на продадени активи	(3,639)	(2,586)

31. Финансови приходи и разходи

Финансови приходи	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
Приходи от дивиденти	569	826
Приходи от лихви по банкови разплащателни сметки	4	9
Нетни печалби от финансови активи оценявани по амортизирана стойност	4	9
Финансови приходи	573	835
 Финансови разходи	 2018 г. '000 лв.	 2017 г. '000 лв.
Разходи за лихви по доходи на персонала при пенсиониране	(1,385)	(1,796)
Валутни курсови разлики, нетно	-	(2)
Банкови такси	(151)	(121)
Разходи за лихви по кредити, отчитани по амортизирана стойнос към свързани лица	(532)	(1,712)
Разходи за лихви по банкови кредити, отчитани по амортизирана стойност	(124)	(107)
Разходи за лихви по заеми отчитани по амортизирана стойност	(656)	(1,819)
Финансови разходи	(2,192)	(3,738)

32. Разходи за данък върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2017 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2018 г. ‘000 лв.	2017 г. ‘000 лв.
Печалба преди данъци		
Данъчна ставка	1,683	6,905
Очакван разход за данък върху дохода	(168)	(691)
Данъчен ефект от:		
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане	9,563	8,153
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели	<u>(12,893)</u>	<u>(12,559)</u>
Текущ разход за данък върху дохода	<u>(3,498)</u>	<u>(5,097)</u>
Отсрочени данъчни разходи		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	<u>3,239</u>	<u>3,798</u>
Разходи за данък върху дохода	<u>(259)</u>	<u>(1,299)</u>
Отсрочени данъчни (разходи)/ приходи, признати директно в другия всеобхватен доход	<u>1,609</u>	<u>688</u>

33. Свързани лица

Собственик на капитала на Предприятието упражняващ контрол /предприятие майка/ „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД

Собственик на капитала на предприятието майка

Българската държава чрез Министъра на Енергетиката

Предприятия, които са под общ съвместен контрол с Аружеството (предприятия в Група БЕХ)

„Национална Електрическа Компания“ ЕАД

„АЕЦ Козлодуй“ ЕАД

„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД

„Булгаргаз“ ЕАД

„Булгартрансгаз“ ЕАД

„Електроенергиен системен оператор“ ЕАД

„Булгартел“ ЕАД

„АЕЦ Козлодуй – Нови мощности“ ЕАД

„ВЕЦ Козлодуй“ ЕАД

„Интерприборсервиз“ ООД

„ТЕЦ Марица Изток 2 (9 и 10)“ ЕАД

„ПФК Берое-Стара Загора“ ЕАД

„Булгартел-Скопие“ ДООЕЛ

Асоциирани и съвместни предприятия на Група БЕХ

“Ай Си Джки Би” АД
„Южен поток България“ АД
„КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД
„КонтурГлобал Оперейшънс България“ АД
ЗАД „Енергия“
ПОД „Алианц България“ АД
ХЕК „Горна Арда“ АД
„Трансболкан Електрик Пауър Трейдинг С.А. – NECO“ S.A.

Ключов ръководен персонал на предприятието:

Андон Петров Андонов – изпълнителен директор, член на Съвета на директорите;
Димитър Колев Чолаков – заместник изпълнителен директор;
Николай Стефанов Диков - председател на Съвета на директорите от 25.08.2017 година;
Георги Иванов Коев – член на Съвета на директорите от 25.08.2017 година;
Ако не е изрично упоменато, трансакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

33.1. Сделки с краен собственик на дружеството

Сделки със свързани лица – Покупки	Вид на сделките	2018 г. ‘000 лв.	2017 г. ‘000 лв.
Министерство на енергетиката	Концесия	(15,223)	(16,250)

33.2. Сделки с предприятие майка

Сделки със свързани лица - Продажби	2018 г. ‘000 лв.	2017 г. ‘000 лв.
Български енергиен холдинг ЕАД приходи от наеми	4	2

Сделки със свързани лица - Покупки	2018 г. ‘000 лв.	2017 г. ‘000 лв.
Консултантски услуги	(217)	(189)
Лихви за забавено плащане по консултантски услуги	-	(8)
Начислени лихви по заем	(532)	(1,712)
Платени лихви по заеми	(523)	(1,712)
Платена главница	(18,756)	(24,891)
Дивидент	(2,803)	(742)

33.3. Сделки с дружества под общ съвместен контрол

Сделки със свързани лица - Продажби	вид на сделките	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
Дружества под общ съвместен контрол			
Национална Електрическа Компания ЕАД	ел.енергия	4	3
Булгартрансгаз ЕАД	Наеми	1	
АЕЦ Козлодуй ЕАД	Наеми	1	1
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД	Общо	251,315	269,234
	продажба на въглища	243,223	260,144
	неустойки за забавено		
	плащдане	6,147	5,258
	депониране на		
	производствени		
	отпадъци-пепелина	1,749	3,628
	Други	196	204
	Наеми	-	1
	общо	834	370
ПФК Берое - Стара Загора ЕАД	студен резерв	462	
Електроенергиен системен оператор ЕАД	пренос и транформация		
общо	на ел.енергия	365	370
	наеми	7	-
		252,159	269,611

Сделки със свързани лица - Покупки	вид на сделките	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
Национална Електрическа Компания ЕАД			
	общо	(41)	(44)
	социални разходи	(24)	(30)
	покупка на активи	(17)	(14)
	социални разходи	(1)	(4)
	интернет услуги	(4)	(3)
	нощувки		
	общо	(32,152)	(65,814)
Булгартрансгаз ЕАД	ел.енергия	(32,151)	(65,812)
Булгартел ЕАД	наем	(1)	(2)
АЕЦ Козлодуй ЕАД	покупка на активи	(1)	
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД	ел. енергия	(5,853)	(5,906)
	ел. енергия	-	(3,574)
		(38,052)	(75,345)

33.4. Сделки с асоциирани предприятия на Група БЕХ

Сделки със свързани лица - Продажби	вид на сделките	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
КонтурГлобал Марица Изток 3 АД			
въглища	общо	121,131	135,726
	въглища	119,196	132,626
	неустойки за забавено		
	плащдане	62	13
депониране на производствени отпадъци-пепелина	депониране на		
	производствени		
	отпадъци-пепелина	1,852	3,022
	услуга	21	65
		569	830
ЗАД Енергия общо	наеми	-	4
наеми			
дивидент	дивидент	569	826
		121,700	136,556

Сделки със свързани лица - Покупки	вид на сделките	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
КонтурГлобал Марица Изток 3 АД	такса преминаване на вагони	(30)	(61)
		(30)	(61)

33.5. Сделки с други свързани лица

Сделки със свързани лица - Продажби	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
Други свързани лица		
Под общ контрол на Българската държава	2,029	12
Сделки със свързани лица – Покупки	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
Други свързани лица		
Под общ контрол на Българската държава	(501)	(1,672)

33.6. Безналични трансакции със свързани лица

През 2018 г. са извършени следните безналични трансакции:

- Тристранни протоколи за прихващане Мини Марица – Изток ЕАД - ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД - Електроенергиен системен оператор ЕАД: 6,605,417.77 лв.
- Двустранни протоколи за прихващане Мини Марица – Изток ЕАД - ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД: 37,171,692.77 лв.
- Двустранни протоколи за прихващане Мини Марица – Изток ЕАД - Електроенергиен системен оператор ЕАД: 674,408.13 лв.
- Двустранни протоколи за прихващане Мини Марица – Изток ЕАД - ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД – други контрагенти: 884,891.52 лв.

33.7. Условия на сделките със свързани лица

Продажбите на и покупките от свързани лица се извършват по договорени цени. Ако не е изрично упоменато, трансакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия. Преглед за обезценка се извършва всяка финансова година на база на анализ на финансовото състояние на свързаното лице и пазара, на който то оперира.

Няма сключени са допълнителни споразумения за доставка на въглища с ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД.

33.8. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Съвета на директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2018г. '000 лв.	2017г. '000 лв.
Краткосрочни възнаграждения		
Заплати, включително други доплащания	(150)	(162)
Разходи за социални осигуровки	(15)	(16)
Общо краткосрочни възнаграждения	(165)	(178)
Общо възнаграждения	(165)	(178)

33.9. Разчети със свързани лица в края на годината

Вземания

	31 декември 2018 г.	31 декември 2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Нетекущи вземания		
Дружества под общ съвместен контрол		
Търговски и други вземания		
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД	40,812	74,728
Търговски и други вземания	40,812	74,728
Финансови активи		
Аванси предоставени на доставчици		
Електроенергиен системен оператор ЕАД	1,078	713
Общо аванси	1,078	713
Нефинансови активи		
Общо нетекущи вземания от свързани лица	41,890	75,441
 Текущи вземания от свързани лица		
Търговски и други вземания		
Дружества под общ съвместен контрол		
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД	113,481	70,903
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД- обезценка	(5,600)	-
Национална Електрическа Компания ЕАД	733	730
Национална Електрическа Компания ЕАД- обезценка	(730)	-
Електроенергиен системен оператор ЕАД	420	-
БНЕБ ЕАД	-	130
Асоциирани предприятия на Група БЕХ		
Търговски и други вземания		
КонтурГлобал Марица Изток 3 АД	19,936	20,459
КонтурГлобал Марица Изток 3 АД- обезценка	(14)	-
Вземания от други свързани лица		
Под общ контрол на Българската държава	344	1
Търговски и други вземания	128,570	92,223
Финансови активи		
Общо текущи вземания от свързани лица	128,570	92,223
 Общо вземания от свързани лица нетно от обезцека	 170,460	 167,664

На 01.03.2017 година е сключено Споразумение между „Мини Марица-изток“ ЕАД и „ТЕЦ Марица-изток 2“ ЕАД за разсрочване на непогасените парични задължения на „ТЕЦ Марица-изток2“ ЕАД: неплатени фактури в размер на 127,942,971.10 лева и лихви за забавено плащане, изчислени до 28.02.2017 година, в размер на 6,509,022.94 лева. Срок на погасяване на задълженията до 20.02.2021 година.

Задължения

	31 декември 2018 г.	31 декември 2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Текущи задължения		
Заеми текущи		
Предприятие майка		
Български Енергиен Холдинг ЕАД		
Главница	4,777	23,533
Лихва	9	-
Заеми текущи	4,786	23,533
Краен собственик на Дружеството		
Търговски и други задължения		
Задължения за концесионна такса		
Министерство на Енергетиката	8,652	8,475
Предприятие майка		
Български Енергиен Холдинг ЕАД	8,355	8,387
Дружества под общ съвместен контрол		
Електроенергиен системен оператор ЕАД	807	625
Асоциирани предприятия		
ЗАД Енергия	-	3
ПОД Алианц България АД	1	1
Задължения към други свързани лица		
Дружества собственост на държавата	82	176
Търговски задължения	17,897	17,667
Финансови пасиви	22,683	41,200
Текущи задължения към свързани лица	22,683	41,200

Сключени договори за заем между Мини Марица Изток ЕАД и БЕХ ЕАД:

МТ450/09.12.2015 год. е договор за заем между БЕХ ЕАД гр. София и „Мини Марица–Изток“ ЕАД гр. Раднево. Общият размер на кредита е 12,000 хил. лева. Погасяването на главницата е на 12 месечни равни вноски с гратисен период от 6 месеца. Договорен е лихвен процент 4.49%. С Допълнително споразумение от 20.12.2016 година е договорен нов погасителен план към договора, като крайния срок за издължаване на сумите по кредита е 31.10.2018 година, с гратисен период от 3 месеца. С Допълнително споразумение № 2 от 05.10.2018 година, в сила от 01.09.2018 е договорен нов погасителен план към договора, като крайния срок за издължаване на сумите по кредита е 15.03.2019 година, с гратисен период от 01.09.2018 до 15.01.2019 година. Към 31.12.2018 г. задължението по главницата на кредита е в размер на 697 хил. лева. Платена лихва от началото на Договора до 31.12.2018 г. е в размер на 827 хил. лева. Просрочени задължения по договора към 31.12.2018 г. няма.

МТ028/03.02.2016 год. е договор за заем между БЕХ ЕАД гр. София и „Мини Марица–Изток“ ЕАД гр. Раднево. Общият размер на кредита е 25,000 хил. лева. Погасяването на главницата е на 30 месечни равни вноски с гратисен период от 6 месеца. Договорен е лихвен процент от 4.49%. С Допълнително споразумение от 20.12.2016 година е договорен нов погасителен план към договора, като крайния срок за издължаване на сумите по кредита е 31.10.2018 година, с гратисен период от 3 месеца. С Допълнително споразумение № 2 от 05.10.2018 година, в сила от 01.09.2018 е договорен нов погасителен план към договора, като крайния срок за издължаване на сумите по кредита е 15.03.2019 година, с гратисен период от 01.09.2018 до 15.01.2019 година. Към 31.12.2018 г. задължението по главницата на кредита е в размер на 2,232 хил. лева. Платената лихва от началото на Договора до 31.12.2018 г. е в размер на 2,046 хил. лв. Просрочени задължения по договора към 31.12.2018 г. няма.

МТ052/19.02.2016 год. е договор за заем между БЕХ ЕАД гр. София и „Мини Марица–Изток“ ЕАД гр. Раднево. Общият размер на кредита е 20,000 хил. лева. Погасяването на главницата е на 30 месечни равни вноски с грatisен период от 6 месеца. Договорен е лихвен процент 4.49%. С Допълнително споразумение от 20.12.2016 година е договорен нов погасителен план към договора, като крайния срок за издължаване на сумите по кредита е 31.10.2018 година, с грatisен период от 3 месеца. С Допълнително споразумение № 2 от 05.10.2018 година, в сила от 01.09.2018 е договорен нов погасителен план към договора, като крайния срок за издължаване на сумите по кредита е 15.03.2019 година, с грatisен период от 01.09.2018 до 15.01.2019 година. Към 31.12.2018 г. задължението по главницата на кредита е в размер на 1,848 хил. лева. Платена лихва от началото на Договора до 31.12.2018 г. е в размер на 1.634 хил. лева.. Просрочени задължения по договора към 31.12.2018 г. няма.

МТ 007/07.01.2016 е договор за заем с БЕХ ЕАД, според който БЕХ ЕАД ще предостави на Мини Марица–Изток ЕАД целеви заем за осигуряване на мостово финансиране за изпълнение на проект, съгласно Споразумение за безвъзмездна помощ № 54/17.01.2015 г. между “Мини Марица –Изток” ЕАД и Европейската банка за възстановяване и развитие. Размерът на заема е 4,400 хил. лева. Срок за погасяване – 12 месеца от датата на усвояване на средствата по Договора. Предвидено е обезпечение – материални активи, на стойност не по-ниска от 100 % от размера на отпуснатия заем. С Допълнително Споразумение № 1 от 01.10.2018 г., страните се договарят за прекратяване действието на Договора по взаимно съгласие, считано от 25.09.2018 година. Средства по този договор за заем не са усвоявани. По договорите за заем с БЕХ ЕАД е предвидено обезпечение – Ликвидни производствени активи, с пазарна стойност покриваща размера на заема. По договор МТ052/19.02.2016 няма предвиден залог.

През месец януари 2018 година Аружеството е сключило анекси за удължаване срока на действие с 12 месеца /до януари 2019 година/ на издадените банкови гаранции в полза на Електроенергиен системен оператор ЕАД, съответно в размер на 720 хил. лева и 466 хил. лева.

34. Условни активи, условни пасиви и ангажименти

Ангажименти по концесионен договор

Съгласно склучен концесионен договор за разработване и добив на въглища, Аружеството се задължава да заделя парични средства в полза на Министерството на енергетиката, които могат да бъдат използвани единствено за целта, за която са предназначени (видовете работи за окончателното напускане на концесионната площ) и след изрично разрешение на Министерството на енергетиката. С писмо изх. № Е-26-М-258/25.06.2018 г. е съгласуван нов актуализиран схематичен проект за напускане на концесионната площ с обща стойност за окончателно напускане 169,291 хил. лв. Съгласно този проект Аружеството следва да внесе ежегодно в доверителни сметки сума в размер на 4,385 хил. лева. Не са открити доверителни сметки за набиране на сумите за напускане, също така не е предоставена банкова гаранция на Министерството на енергетиката. Предстои сключване на анекс към договора.

Правни спорове

Делото КТБ

С Решение №2310/ 06.12.2017 г. на СГС, VI-5 състав търговско отделение, е обявено за относително недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността на КТБ АД (н) изявление за прихващане вх. № 10330/31.10.2014 г. между вземане на „Мини Марица – Изток“ ЕАД в размер на 4 256 244, 59 евро, произтичащо от Рамков договор между „КТБ“ АД и „Български енергиен холдинг“ ЕАД и вземанията на „КТБ“ АД към „Мини Марица – Изток“ ЕАД по Договор за инвестиционен кредит №318/ 29.09.2010г. Вземането на „Мини Марица – Изток“ ЕАД е придобито съгласно склучен Договор за цесия от 30.10.2014 г. между „Български енергиен холдинг“ ЕАД и „Мини Марица – Изток“ ЕАД.

Решението е обжалвано в законоустановения срок пред Апелативен съд – София, като по въззвината жалба е образувано търговско дело № 606/2018 г. по описа на АС.

С Определение №2117/05.07.2018 г. на Софийски апелативен съд, делото е спряно до постановяване на решение на Конституционния съд на РБ по Конституционно дело № 118/2018 г.

Дружеството е извършило анализ на наличните факти и обстоятелства и съдебната практика по сходни дела и е достигнало до заключение, че съдебната практика на този етап е противоречива и непоследователна. Поради това обстоятелство не е извършено прекласифициране на кредитора и не са признати евентуални потенциални загуби, които биха могли да възникнат в случай на неблагоприятно развитие на делото за Дружеството.

Към 31.12.2018 г. са предявени и други различни правни искове към Дружеството. С изключение на тези, за които вече са начислени провизии, ръководството на Дружеството счита, че отправените искове са неоснователни, и че вероятността те да доведат до разходи за Дружеството при уреждането им е малка. Тази преценка на ръководството е подкрепена от становището на независим правен консултант.

35. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	31 декември 2018 г.	31 декември 2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Търговски вземания	8,208	34,379
Търговски вземания свързани лица	169,382	166,951
Вземания от свързани лица под общ контрол (Група БЕХ)	149,116	146,491
Вземания от асоциирани и други свързани лица	20,266	20,460
Съдебни и присъдени вземания	3	297
Други вземания	1,483	2,535
Пари и парични еквиваленти	41,303	21,790
Финансови активи на разположение за продажба	-	147
Капиталови инструменти, определени по справедлива стойност през ДВД:	1,530	-
	220,379	226,099
Финансови пасиви	31 декември 2018 г.	31 декември 2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:		
Заеми	37,764	1,168
Търговски и други задължения	19,864	11,672
Търговски и други задължения към свързани лица	22,683	41,200
Задължения към свързани лица под общ контрол (Група БЕХ)	13,948	32,545
Задължения към асоциирани и други свързани лица	8,735	8,655
	80,311	54,040

36. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от централната администрация на Дружеството в сътрудничество със Съвета на директорите. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средно срочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари.

Дружеството не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу.

36.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

36.1.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на Дружеството се осъществяват главно в български лева. Когато Дружеството извършва чуждестранни трансакции те са деноминирани главно в евро и не излагат Дружеството на валутен риск. За да намали валутния риск, Дружеството следи паричните потоци, които не са в български лева.

36.1.2. Лихвен риск

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвенния риск при дългосрочно финансиране. Към 31 декември 2018 г. Дружеството е изложено на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банковите си заеми, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Дружеството са с фиксирани лихвени проценти.

Дружеството наблюдава юувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на лихвените проценти по заемите с плаващ лихвен процент, базиран на ОЛП в България, в размер на +/- 0.01 % и по заемите с плаващ лихвен процент, базиран на EURIBOR, в размер на +/- 0.1 %. Тези промени се определят като вероятни въз основа на наблюдения на настоящите пазарните условия. Изчисленията се базират на промяната на средния пазарен лихвен процент и на финансовите инструменти, държани от Дружеството към края на отчетния период, които са чувствителни спрямо промени на лихвенния процент. Всички други параметри са приети за константни.

Към 31.12.2018 г. и 31.12.2017 г. ефекта в нетния финансов резултат и собствения капитал от промяна на ОЛП с +/- 0.01 % е под 1 хил. лева.

36.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният рисък представлява рисъкът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложена на този рисък във връзка с различни финансови инструменти, като например възникване на вземания от клиенти, депозиране на средства и други. Излагането на Дружеството на кредитен рисък е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период.

Дружеството редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния рисък.

Дружеството не е предоставяло финансови активи като обезпечение.

Възрастовата структура на търговски вземания от несвързани лица на дружеството и съответно очакваните кредитни загуби са като следва:

31 декември 2018 г.	Процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Непадежирали	0%	7,752	-	7,752
От 0-30 дни	-1%	115	(1)	114
От 31 – 60 дни	1%	170	(1)	169
От 61 – 90 дни	1%	86	(1)	85
Над 90 дни	25%	118	(30)	88
		8,241	(33)	8,208

1 януари 2018 г.	Процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Обезценка по МСС 39	Нетна стойност на търговски вземания
	%	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Непадежирали	0%	16,973	-		16,973
От 0-30 дни	0%	7,929	(11)		7,918
От 31 – 60 дни	2%	5,885	(99)		5,786
От 61 – 90 дни	4%	3,485	(153)		3,332
Над 90 дни	2%	673	(11)	(566)	662
		34,945	(274)	(566)	34,671

Възрастовата структура на търговски вземания от свързани лица на дружеството и съответно очакваните кредитни загуби са като следва:

31 декември 2018 г.	Процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Непадежирали	-3%	127,178	(3,330)	123,848
От 0-30 дни	-1%	18,761	(184)	18,577
От 31 – 60 дни	-5%	26,005	(1,238)	24,767
Над 90 дни	42%	3,782	(1,592)	2,190
		175,726	(6,344)	169,382

1 януари 2018 г.	Процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Непадежирали	-5%	152,521	(7,547)	144,974
От 0-30 дни	0%	13,166	(28)	13,138
От 31 – 60 дни	1%	481	(7)	474
Над 90 дни	93%	783	(732)	51
		166,951	(8,314)	158,637

36.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рисът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Дружеството за периода.

Дружеството държи пари в брой за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер.

Към 31 декември 2018 г. падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2018 г.	Балансова стойност	Договорени парични потоци	При поискване (без матуритет)	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години
Недеривативни финансови задължения							
Банкови засми	37,764	39,223		3,334	5,730	11,311	18,848
Търговски и други задължения	19,864	19,864	19,864				
Задължения към свързани лица под общ контрол	13,948	13,948	9,145	4,803			
Задължения към асоциирани и други свързани лица	8,735	8,735	83	8,652			
Общо	80,311	81,770	29,092	16,789	5,730	11,311	18,848

В предходния отчетен период падежите на договорните задължения на Дружеството са обобщени, както следва:

31 декември 2017 г.	Балансова стойност	Договорени парични потоци	При поискване (без матуритет)	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години
Недеривативни финансови задължения						
Банкови засми	1,168	1,257	-	12	12	1,233
Търговски и други задължения	11,672	11,672	11,672			
Задължения към свързани лица под общ контрол	32,545	32,545		22,937	9,608	
Задължения към асоциирани и други свързани лица	8,655	8,655	180	8,475		
Общо	54,040	54,129	11,852	31,424	9,620	1,233

Към 31.12.2018 година Дружеството няма просрочени задължения към търговските си контрагенти.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Дружеството отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и текущите търговски вземания задоволяват текущите нужди от изходящ паричен поток.

37. Оценяване по справедлива стойност

Дружеството групира активите и пасиви, отчитани по справедлива стойност в три нива въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на активите и пасивите. Йерархията на справедливата стойност включва следните нива:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и
- 3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

37.1. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Финансовите инструменти, оценявани по справедлива стойност са оповестени в бележка 7.

37.2. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2018 г., оценявани по справедлива стойност:

	2018 г.	2017 г.
Ниво 3	Ниво 3	
‘000 лв.	‘000 лв.	
Имоти, машини и съоръжения	810,307	799,348

Справедливата стойност на имотите, машините и съоръженията на Дружеството е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители (виж бележка 6 Имоти, машини и съоръжения).

38. Промени в пасивите, възникващи от финансови дейности

Изменението в пасивите, възникващи от финансови дейности, от парични потоци и непарични промени за 2018 г. са както следва:

Изменение на пасиви от:	Пасиви, възникващи от финансови			Общо пасиви от финансови дейности
	Банкови заеми - главница	Търговски заеми св.лица - главница	Банкови овърдрафти	
На 1 януари 2018	1,229	23,533	-	24,762
Парични потоци от финансова дейност - нетно	36,575	(18,756)	0	17,819
Постъпления	36,575	-	1,000	37,575
Плащания	-	(18,756)	(1,000)	-19,756
Промени с непаричен характер - безналични	-	9	-	9
Начислена лихва		9		9
На 31 декември 2018	37,804	4,786	-	42,590
Корекции от предплатени такси	(40)	-	-	(40)
На 31 декември 2018 -балансова стойност	37,764	4,786	-	42,550

Изменението в пасивите, възникващи от финансова дейност, от парични потоци и непарични промени за 2017 г. са както следва:

Изменение на пасиви от:	Пасиви, възникващи от финансова дейност:			Общо пасиви от финансова дейност
	Банкови заеми - главница	Търговски заеми св.лица - главница	Банкови овърдрафти	
На 1 януари 2017	2,280	48,425	-	50,705
Парични потоци от финансова дейност - нетно	(1,051)	(24,892)	-	(25,943)
Постъпления	1,229	-	12,948	14,177
Плащания	(2,280)	(24,892)	(12,948)	(40,120)
Промени с непаричен характер - безналични	-	-	-	-
На 31 декември 2017	1,229	23,533	-	24,762
Корктив от предплатени такси	(61)	-	-	(61)
На 31 декември 2017 -балансова стойност	1,168	23,533	-	24,701

39. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания капитал към нетния дълг.

Дружеството определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординириания дълг, представени в отчета за финансовото състояние.

Субординирианият дълг включва необезпечените заеми или такива, които са със следващи по ред ипотека или залог върху имуществото на Дружеството.

Нетният дълг включва сумата на всички задължения, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

40. Събития след края на отчетния период

С анекси от 14.02.2019 година „Сосиете Женерал Експресбанк“ АД са издадени две банкови гаранции в полза на „Електроенргиен системен оператор“ ЕАД, съответно в размер на 557,609.00 лева за срок 12 месеца обезпечаващ Договор за пренос №13ПР-4423005 от 03.09.2013 година и гаранция в размер на 465,689.00 лева за срок 12 месеца обезпечаващ Договор за достъп №DST-016 от 01.10.2013 година.

Към датата на съставяне на отчета всички задължения по заеми главници и лихви по заеми от БЕХ ЕАД са погасени.

На 22.01.2019 година е склучено споразумение №3 към Договор с Реф. № MME/BWE „Проктиране, изработка, доставка, изграждане и пускане в експлоатация на роторен багер от типа SRs 2000 и роторен багер от типа SRs 200 в „Мини Марица-изток“ ЕАД, с изпълнител консорциум „FAMUR-БЪЛГАРСКА ЕНЕРГЕТИКА“, свързани с промени в Приложение 1 „Условия и процедури на плащане“. С това изменение се предоставя възможност на Мини Марица изток ЕАД, да изплати 100% от междуинните плащания до достигане на 100% от своята част от финансирането на Договора.

Не са възникнали коригирани събития или други значителни некоригирани събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване.

41. Капиталови ангажименти

Във връзка с изпълнение на инвестиционната си програма към 31.12.2018 г. Дружеството има поети ангажименти по договори за строителство, доставка и монтаж на машини и съоръжения обезпечаващи нейното изпълнение.

Дружеството има договорни задължения за закупуване на активи съфинансиирани от фонда Козлодуй (бележка 17).

Значимите ангажименти по инвестиционни договори са оповестени в доклада за дейността за 2018 г.

42. Оповестяване съгласно законови изисквания

Този финансов отчет е одитиран от одиторско дружество Ейч Ел Би България ООД, на основание договор сключен между Български Енергиен Холдинг ЕАД и Ейч Ел Би България ООД. Дружеството не начислява суми за независим финансов одит. Индивидуалният финансов отчет на Български Енергиен Холдинг ЕАД за годината завършваща на 31.12.2018 г. съдържа оповестяване за начислените суми за услуги, предоставяни от регистрирани одитори за независим финансов одит. През периода регистрираните одитори не са предоставяли други услуги.

43. Одобрение на финансния отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2018 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 27.03.2019 г.